

I. Feladatkör, szakmai tevékenység

Intézmény neve: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
PIR-törzsszáma: 598349000
Honlap: www.mgszh.gov.hu

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalt (MgSZH) a 274/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet hozta létre.

Az MgSZH központi hivatal, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter irányítása alatt áll. Feladatát az MgSZH Központ (Központ) és a területi szervei (megyei hivatalok) útján látja el. A Központ és területi szervei egyaránt önálló jogi személyiséggel rendelkeznek.

A Központ önállóan gazdálkodó, az előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv. A területi szervek részben önállóan gazdálkodó, pénzügyi-gazdasági tekintetben részjogkörű költségvetési szervek.

Az élelmiszerlánc-biztonsági szakterület 2008. évi tevékenységének összefoglalása:

Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság

Élelmiszerellenőrzések

A magyar élelmiszerlánc felügyeleti szerv – az állategészségügyi és élelmiszerellenőrző szolgálat – és jogelőd intézményei évtizedek óta végeznek rendszeres, tervezett élelmiszerbiztonsági és minőségügyi vizsgálatokat, valamint gyanú illetve bejelentés alapján célzott ellenőrzéseket is.

A mai magyar élelmiszerpiacon közel 160.000 élelmiszervállalkozás 80.000 féle termékének jogszabályokban előírt kötelező, illetve kockázatbecslésen alapuló tervezett és/vagy rendkívüli ellenőrzését látja el szolgálatunk, mindamelllett, hogy az állati eredetű élelmiszerek esetében például a vágóhidakon, valamint a közösségi határállomásokon folyamatos ellenőrzési szolgálatot is el kell látnunk. Csak az élelmiszerek esetében éves szinten közel 100.000 mintából (jelenleg 92.000) megközelítőleg 1.000.000 vizsgálatot végeznek el laboratóriumaink. Megközelítően 71 ezer a hatósági helyszíni ellenőrzések száma. Ellenőrzések során 6857 esetben szabtuk ki bírságot.

Kiemelt ellenőrzések

A megelőző évek gyakorlatához hasonlóan 2008-ban három kiemelt ellenőrzési akciót szerveztünk:

Tavaszi piac és fogyasztóvédelmi akció – „Kikelet hadművelet” (2008. február 21. – 2008. március 31.)

Élelmiszerlánc-felügyeleti nyári kiemelt ellenőrzés – „NAPSUGÁR 2008 akció” (2008. június 30. – 2008. augusztus 25.)

Téli élelmiszerlánc-biztonsági és fogyasztóvédelmi kiemelt ellenőrzés – „Csillagszóró II. akció” (2008. november 20. – 2009. január 4.)

Az ellenőrzési feladatokat az MgSzH Központ Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság irányításával és az Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság közreműködésével a megyei MgSzH Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóságok, valamint a Központi Borminősítési Igazgatóság, továbbá a Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság szakemberei végezték; megközelítőleg 1000 fő bevonásával. Az összehangolt ellenőrzésekre esetenként több hatóság (ÁNTSZ, APEH, VPOP, NFH, Rendőrség) részvételével.

Különösen nagy figyelmet kapott az egyes élelmiszer termékek származásának, eredetének ellenőrzése, a nyomon követhetőség vizsgálata, az illegális élelmiszer előállítás és engedély nélküli forgalmazás felderítése és szankcionálása. Pl.: melamin esetében 204 darab, forgalomban lévő élelmiszert ellenőriztünk, méz esetében 497 élelmiszerbiztonsági mézminót, illetve 470 mézminőség-ellenőrzési minót vettünk, és ellenőriztünk.

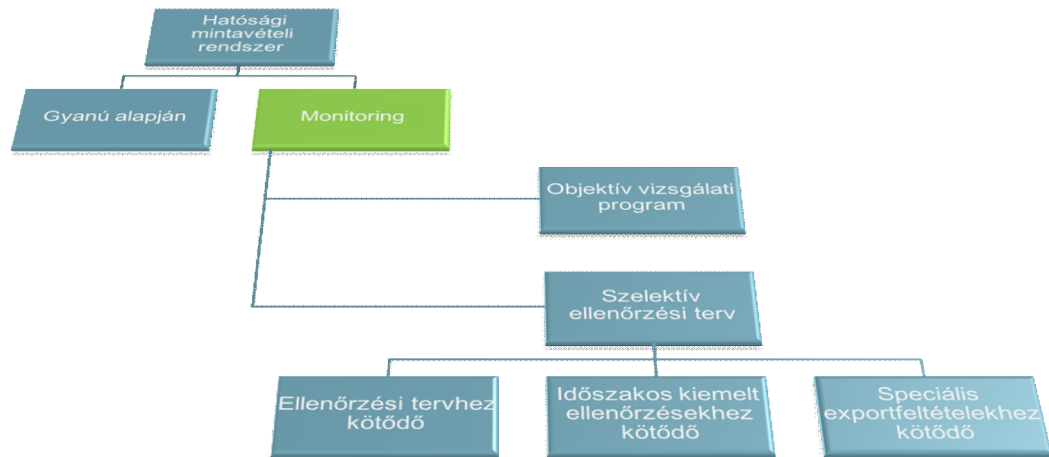
A 2008-as évben a több száz nemzetközi ügynek 74 estben volt magyar vonatkozása, melyekből 30 esetben volt indokolt az azonnali intézkedés. A 2008. évi RASFF ügyekben mindössze 19 esetben volt a kifogásolt termék magyar eredetű, a többi 55 esetben külföldi előállítású termék magyarországi forgalmazását követtük nyomon, ezáltal megakadályozva az esetlegesen egészségre ártalmas termék fogyasztókhöz történő eljutását, 12 esetben pedig Magyarország jelezte az Unió tagországai felé, hogy élelmiszer-biztonsági kockázatot hordozó termék került nemzetközi forgalomba.

Étel közvetítette megbetegedések számokban

Január 1-jétől december 1-jéig 76 esetben jelentették ételmérgezés, ételfertőzés gyanúját. A vizsgálataink ebből 63 alkalommal állapították meg, vagy nem tudták kizárni, - összesen 1728 személy megbetegedésében - az élelmiszer, élelmiszerek szerepét. A megbetegedettek közül 150-en szorultak kórházi ápolásra.

A hatósági mintavételi rendszer újragondolása

A hatósági mintavételi rendszer átgondolása és szerkezetének újrafogalmazása több ok miatt is szükségsszerű vált. Néha problémát jelentett a monitoring eredmények megadása, gondot jelentett a mintavételi helyek kiválasztása, nagyon sok erőforrást igényelt a mintavételek megszervezése, kivitelezése és a minták beszállítása egyaránt, valamint gyakorlatban működő rendszer nagyon statikus volt.

A rendszer újragondolásánál kiemelt szempont volt, hogy a gyakorlati tapasztalatok alapján kialakult alapelveket a lehető legteljesebb mértékben figyelembe vegyünk.

A kialakított rendszer feladata, hogy elősegítse a minél egészségesebb és a fogyasztó érdekeit szolgáló termékek forgalmát. Az ágazati célként megfogalmazott hamisítás elleni fellépés is hatékonyabb, ha az élelmiszerlánc kezdeti szakaszai felé tolódik el az ellenőrzések súlypontja. A leghatékonyabban az élelmiszerlánc ellenőrzése során a hiba okozójánál tudjuk elérni, hogy a megfelelő irányba változzon a hazai élelmiszerek és takarmányok állapota.

Laboratóriumi vizsgálatok

2008. év első 11 hónapja során az MgSzH Központ ÉTbI irányítása alá tartozó laboratóriumi hálózat a hatósági ellenőrzéshez kapcsolódóan összesen 66 507 darab minta vizsgálatát végezte el, amelyből 423 668 darab vizsgálat történt.

Kiemelkedő területként lehet megemlíteni a mikrobiológiai monitoring vizsgálatokat (16 453 minta, 66 944 vizsgálat), az EU jogszabályokban rögzített közösségi kötelezettséget jelentő reziduum-toxicológiai vizsgálatokat (15 222 minta, 83 914 vizsgálat).

A radioanalitika területén a készenlét biztosítása mellett az ország területének ellenőrzése folyamatos (4 100 minta, 78 763 vizsgálat).

A minőség-ellenőrzés területe ugyancsak állandó kihívást jelent (8 679 minta, 41 310 vizsgálat), ugyanúgy, mint a kémiai szennyezők és összetevők vizsgálata (1 456 minta, 6 937 vizsgálat).

A takarmányok biztonságának és minőségének felügyelet során 11 132 mintából 98 745 vizsgálatot végeztünk.

A 2007-től új feladatként megjelenő tevékenységek összességében 1 205 minta (11 127 vizsgálat) vizsgálatát jelentették, olyan kiemelkedő fontosságú területeken, mint például az élelmiszer-fertőzések vagy a gombamérgezések kivizsgálása.

Szimulációs gyakorlat

2008. évben megszervezésre került a hazai élelmiszerlánc-felügyelet első átfogó szimulációs gyakorlata, melynek legfőbb célja a hatóság eseménykezelési képességének felmérése, a tapasztalatok alapján a szükséges intézkedések megfogalmazása. A gyakorlat kiterjedt az élelmiszerlánc szinte minden elemére, a takarmány előállításától az élelmiszer feldolgozáson át

egészen a kiskereskedelmi és vendéglátási tevékenységgel bezárólag, az ország egész területén. A szimulációban megközelítőleg 250 hatósági szakember vett részt.

Borminősítési Igazgatóság

Borászati termékek vizsgálata

2008. évben a Borminősítési Igazgatóság Vizsgálólaboratóriuma 13.109 db borászati terméket, – bort, szénsavas bort, fűszerezett bort, brandyt, borpárlatot, mustot és sűrítményt – vizsgált meg (7.767 db belföldi, 851 db EU belpiaci, 2.265 db export, 86 import, valamint 2.140 db ellenőrzési minta).

Vörösboroknál a szintetikus színezék tartalmát 2.197 bor esetében ellenőriztük, ebből pozitív 20 db (0,91 %). 5.504 db természetes színanyagvizsgálatot végeztünk, ebből 26 minta (0,47 %) tartalmazott direkt termő szőlőből származó bort, ahol 15 mg/l koncentrációt meghaladó mértékű malvidin-diglukozid tartalmat mértünk.

SNIF-NMR mérési módszer segítségével végzett alkoholeredet-meghatározás során 233 mintát (bor, borpárlat és pezsgő) megvizsgálva 109 minta (46,6%) nem felelt meg az előírásoknak, ami 98%-ban az ellenőrzésre levett minták kategóriába esett (tehát nem minősítésre / belföldi, export-, vagy import-minősítés/ levett minták, hanem ellenőrzésre levett minták).

A fenti méréseken túl 51 autentikus minta és 26 egyéb statisztikai és körvizsgálati minta vizsgálatát is elvégeztük.

Borászati üzem működési engedélyezési eljárás céljából Igazgatóságunkhoz 2008. évben 306 kérelem érkezett be, ezek alapján a helyszíni szemléket elvégeztük. Azon eljárásoknál, ahol nem volt szükséges hiánypótlást elrendelni, a határozatokat kiadtuk.

Az Igazgatóság szakhatóságként közreműködik borászati üzemek építési engedélyezési eljárásában.

2008. évben, 71 esetben adtunk ki hozzájárulást a tervbíráló alapján, illetve a használatbavételi eljárásban a helyszíni ellenőrzés után. A mezőgazdasági termékek értéknövelése címen benyújtott támogatási kérelemhez igazolást 257 esetben adtunk ki.

Helyszíni ellenőrzések

Borászati felügyelőink kockázatelemzésen alapuló kiválasztással 105 esetben tartottak célirányú ellenőrzést. Az ellenőrzés eredményeképpen 5 esetben állapítottak meg mulasztást, a bírság kiszabása folyamatban van.

A minősítésre szánt 500 hl feletti borkészletekből felügyelőink 429 telephelyen 577 db hivatalos mintát vettek az előállítóktól laboratóriumi és érzékszervi vizsgálatra.

Laboratóriumunkban elvégzett vizsgálatok eredményei alapján 65 esetben alkalmaztunk írásbeli figyelmeztetést.

Minőségvédelmi bírságot szabtuk ki 467 esetben a kifogásolható minőségű, kiszerezésű, illetve előzetes minősítés nélküli borok árusításáért az előállítók, illetve a forgalmazók ellen. Jövedéki eljárást kezdeményeztünk – az 1997. évi CIII. tv. 6 § (2) bekezdése szerint – 21 előállító ellen, a bortörvényben nem engedélyezett anyagok, illetőleg engedélyezett anyag nem engedélyezett mértékű felhasználásával előállított termék forgalmazása és birtokban tartása miatt.

Hamisított bor forgalomba hozatala miatt a területileg illetékes felügyelő 10 esetben rendelte el borászati üzem 30 napos ideiglenes bezárását.

Olasz borok kiemelt ellenőrzése

2008. augusztus 1-jétől 2008. november 14-ig, összesen 179 bort, illetőleg borászati terméket mintáztunk meg, és elvégeztük a borok teljes körű laboratóriumi vizsgálatát. 106 bortétel minden szempontból megfelelt a forgalomba hozatali feltételeknek, 7 tétel nem felelt meg érzékszervi bírálat, illetőleg kémiai összetétel alapján, 1 tétel utóerjedésben volt, 1 tételben kiválás volt látható.

Házasított, Magyarországon palackozott borok ellenőrzése során 1 vállalkozásnál állapítottuk meg, hogy a származási hely nem a ténylegesnek megfelelően került feltüntetésre.

A felfedett hibák, hiányosságok miatt eddig 38 esetben szabtuk ki minőségvédelmi bírságot.

Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság

Kéknyelv betegség

A betegséget Franciaországból érkezett szarvasmarha szállítmány hozta magával az országba, mely magyar szarvasmarha állományra való áttérjedése 2008. szeptember 5-én került igazolásra. A betegség felszámolásának és a továbbterjedését megelőző szükséges intézkedések meghozatalának és ellenőrzésének idejére az országos főállatorvos az MgSZH keretein belül felállította az Országos Járványvédelmi Központot (OJK). A kitörést követően elrendelésre kerültek a korlátozó intézkedések és több útmutató is megjelent a betegség leküzdése érdekében. 2008.01.01. és 2008.12.08. között összesen 272 szeronegatív és 42 vironegatív juhot vizsgáltunk. Szarvasmarhában 19962 szeronegatív állat mellett 147 szeropozitív, 2068 vironegatív mellett 59 viropozitív állatot találtunk. Az elvégzett számos vizsgálat igazolta, hogy hazánkban nem fordult elő a gejeji fertőzött állomány mellett újabb fertőzöttség. A felszámolás kapcsán összesen 59 állat került leölésre, illetve 388 került elkülönített levágásra.

Klasszikus sertéspestis

A klasszikus sertéspestis az ország északi régióiban vaddisznó állományokban fordul elő. A betegséggel kapcsolatban az Európai Bizottság által elfogadott mentesítési tervet hajtjuk végre. A 2008-as évben (2008. január 01-től 2008. október 31-ig) az elvégzett országos monitoring program keretében 9773 vaddisznó került negatív eredménnyel szerológiai vizsgálatra. Ezen kívül 5921 virológiai vizsgálatra került sor, pozitív eredmény csak a vaddisznó sertéspestissel fertőzött terület Nógrád és Pest megyei részén kilőtt vaddisznók esetében került megállapításra. Nógrád megyében ezen időszak alatt 72, Pest megyében pedig 80 viropozitív eset fordult elő. Az Európai Unió illetékes szakemberei elismerték eddigi erőfeszítéseinket a klasszikus sertéspestis járvány felszámolásával kapcsolatban, így hazánk a 2008/855/EK Bizottsági Határozat mellékletének I. részébe került, melynek értelmében a sertésszállítás követelményei enyhülnek.

Monitoring

Az aktív járványügyi felmérő rendszerek keretén belül az Európai Unió által is részben vagy egészben támogatott monitoring programok végzése – hasonlóan a korábbi évekhez – 2008-ban is folyamatosan történik. Így a madárinfluenza, klasszikus sertéspestis, Aujeszky betegség, veszettség, kéknyelv betegség, a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak, valamint az egyre szélesebb körre kiterjesztett szalmonella monitoring végzéséhez igényeltünk közösségi hozzájárulást. Az említetteken kívül folyamatban vannak kizárólag állami költségre elvégzendő országos monitoring vizsgálatok.

Szalmonella

2008. első félévében 832 tenyésztjük állományból 514 került bevizsgálásra a szalmonella mentesítési program kapcsán, az állományok fertőzöttsége 3,6 %-os volt. A hazai 866 tojóállományból pedig közel 300 bevizsgálásával a fertőzöttség alig 4 %-osnak mutatkozott. Az első félévben összesen 3 állományt, közel 42.000 állattal, a második félévben ez ideig további 2 állományt, közel 55.000 állattal számoltak fel szalmonella fertőzöttség miatt, számos intézkedés jelenleg is folyamatban van.

A rókák veszettség elleni immunizálását

A rókák veszettség elleni immunizálását (veszettség elleni mentesítési program) 2008-ban a járványügyi helyzet mérlegelését követően az ország meghatározott részére csökkentettük: mindössze 45.000 km²-en végezzük, 11 megyét érintve; a két kampány során összesen 1.800.000 db vakcinát szórtunk ki. A 2008. évi tavaszi és őszi immunizálási kampány is sikeresen lezárult, az őszi kampányt követő mintagyűjtési időszak megkezdődött. Összesen 5.863 róka került vizsgálatra, negatív eredménnyel. A fenti időszakban 4 esetben került megállapításra veszettség rókában Hajdú-Bihar, Békés, Baranya és Somogy megyében. Egyéb állatfajban nem fordult elő veszettség.

Aujeszky betegség

A 2008. év egyik legnagyobb sikere, hogy az 1998. óta folyó Aujeszky-mentesítési programot sikerült az Európai Unió szakembereivel elfogadtatni, 2008. novemberében az Élelmiszerlánc és Állategészségügyi Állandó Bizottság elfogadta a magyar állat-egészségügyi szolgálat programját, így Magyarország az Európai Unió által elfogadott mentesítési programmal rendelkező országok közé került.

Gümőkór

Összesen több mint 21.000 állományban 600.000 szarvasmarhát tuberkulinoztak a gümőkór ellenőrzés kapcsán. Az öt fertőzött állományt tekintve a fertőzöttség 3 ezrelék alatt marad. A gümőkór kizárása kapcsán levágott és az ÁDI-ban vizsgált állatok száma ez ideig 875, melyekből 21 volt *Mycobacterium bovis* pozitív. Néhány megyénkben (Baranya, Komárom-Esztergom, Pest és Somogy megye) jelentős a vadállományok gümőkóros fertőzöttsége, emiatt ezeken a területeken a legelő szarvasmarha állományaink is veszélyeztetettek a gümőkór fertőzöttség szempontjából.

TSE

A fertőző szivacsos agyvelőbántalmak felderítésére irányuló monitoring vizsgálatok a 2008-as évben is folytatódtak. Eddigi vizsgálataink alapján valamennyi szarvasmarha állományunk mentes a BSE-től. Az idei évben 9 esetben került megállapításra surlókóros (scrapie) fertőzés hazai juh állományokban. A kilenc állományból összesen egy esetben mutattak ki klasszikus scrapie fertőzöttséget, a többi esetben atipikus surlókór került megállapításra. Az esetek nagy részében a fertőzött állományok nem kerültek felszámolásra, hanem elvégezték az állatok genotipizálását, és a nem megfelelő genotípusúakat az állományokból eltávolították. 2008. augusztus 31.-ig összesen 4.253 állat került leölésre, összesen 5 állományból. A következő évben is folytatódnak a TSE felderítésére irányuló monitoring vizsgálatok. Idén a vizsgálatra került állatok száma szarvasmarhák esetében 80.000, juhek esetében 11.000 felett volt, a jövő évben is legalább ennyi állat vizsgálatával számolhatunk.

Állatvédelem

Az élőállat-szállítók naprakész nyilvántartását segítő informatikai adatbázist hoztunk létre. Honlapunkon előreláthatóan december közepétől nyilvánosságra hozzuk a tojótyúk-tartó telepekre vonatkozó közérdekű információkat, valamint az állatkísérletek statisztikai adatainak összesítését. Létrehoztuk a gyepmesteri telepek és állatmenhelyek nyilvántartását.

Ellenőrzések

A mintegy 242.941 állategészségügyi ellenőrzés alá tartozó létesítményből kockázatbecslés alapján 2008. első félévében 68.976 létesítmény állategészségügyi ellenőrzése történt meg. 2008-ban kollégáink közel 180.000 állatjóléti célú ellenőrzést végeztek.

Állatgyógyászati Termékek Igazgatóság

Állatgyógyászati készítmények (gyógyszer, vakcina)engedélyezési eljárásai

Engedélyezett új készítmények száma: 83

Módosítási kérelmek száma: 702

Megújítási határozatok száma: 61

Törölt készítmények száma: 71

Eseti behozatali engedélyek száma: 23

Gyakorlati kipróbálási engedélyek száma: 7

Igazolások száma: 115

Elbírált minőségi tanúsítványok száma: 809

Vizsgált mintaszám: 162

Elvégzett laboratóriumi és állatházi vizsgálatok száma: 648

Az EU valamennyi tagállamára érvényes, kiadott felszabadító igazolás: 21

Inspekciók

Gyártóhelyi inspekciók száma: 18

Nagykereskedői inspekció: 24

Engedélyezési eljárások

Új gyógyszergyártási engedély: 5

Gyógyszergyártási engedély módosítása: 14

Gyártás engedélyezéséhez szakvélemény: 11

Alaki hibás engedélyek: 450 gyártási tételre

Behozatali engedély: 14

Nagykereskedelmi engedély módosítása 12

Analitikai vizsgálatok

Összes minta száma: 341

Ebből hatósági minta: 221

Összes vizsgálat: 2486

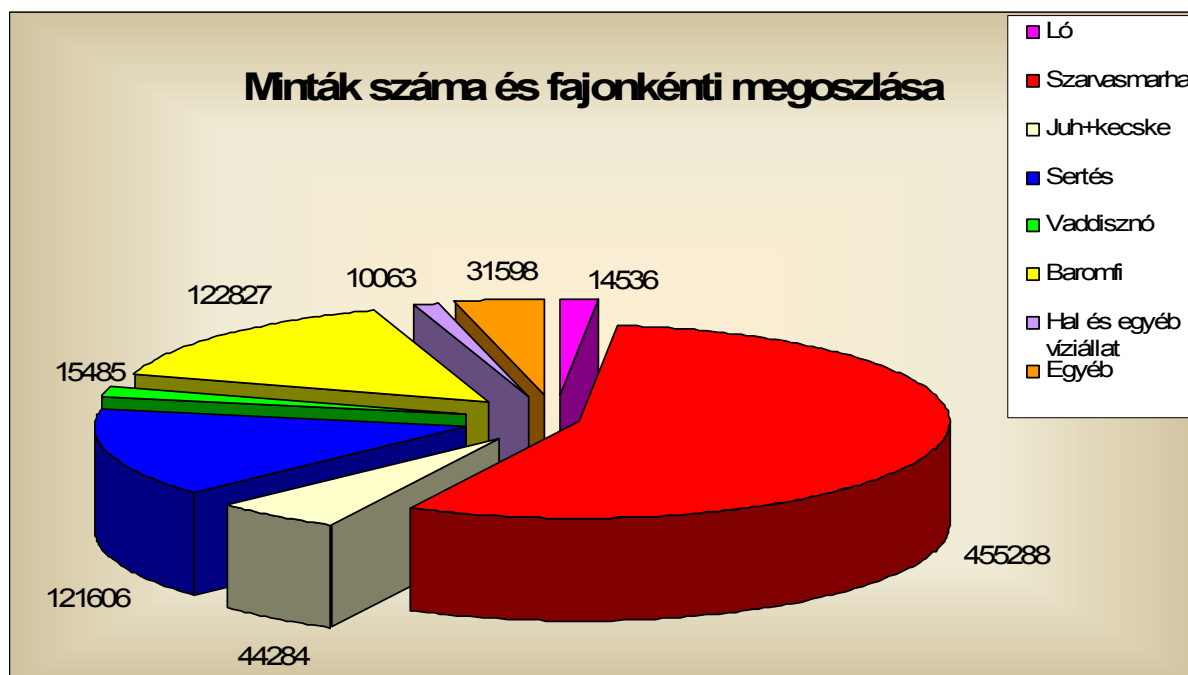
Ebből hatósági vizsgálat: 1609

Szabálysértési ügy: 54 (ezekhez 20 kiszállás kapcsolódott)

Raktárkészlet ellenőrzés: 4

Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság

A kiemelt jelentőségű fertőző betegségek felderítése során 793.272 mintát vizsgáltunk

Növény-, Talaj-, és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság

Növényvédő szermaradék növényi termékekben

A hazai vizsgálati minták mintavételezése betakarításkor a termőhelyen, a piaci elárúsító helyeken, az import vizsgálati mintáké a határállomásokon és a piaci elárúsító helyeken történik. A mintavételezést egységes mintavételi eljárással a növény-talajvédelmi szolgálat felügyelői látják el. 2008. októberéig a hatóság szakemberei mintegy **1.183** hazai eredetű és **853** EU tagállamból, illetve harmadik országból származó növényi termék vizsgálatát végezték el.

Az alkalmazott szűrővizsgálati programmal **2.921** termény-minta vizsgálatára került sor 230 különböző hatóanyagra kiterjedően.

Hazai eredetű termények esetében az 1.183 ellenőrzés megoszlása a következő: termőhelyi (429), piaci (743), export (11). A 42 kultúraféleséget reprezentáló mintaszám **2,6%-a** volt határérték túllépés miatt kifogásolható, illetve a minták 43,4%-a tartalmazott szermaradékot.

A nem hazai eredetű (EU tagállamból, illetve harmadik országból származó) minták esetében megállapíthatjuk, hogy az import primőr minták száma egyre növekszik, a hazai üvegházi termesztés sok esetben nem tud versenyezni a mediterrán eredetű zöldségfélék piacra jutásával, így azok vizsgálatát fokozni kell.

2008-ban **853** nem hazai eredetű (határállomásokon és elárúsítóhelyeken mintázott) termény vizsgálata fejeződött be, 40 különböző növényi termékből. A minták **2%-a** tartalmazott határérték feletti szermaradékot, illetve 63,5 %-a mérhető, de nem kifogásolt mennyiségben szermaradékot. Feltétlenül említésre méltó, hogy a megengedetnél több növényvédő szer hatóanyagot tartalmazó minták száma igen magas az utóbbi években.

A hazai növényvédő szer engedélyek EU felülvizsgálata és következményei

Az uniós előírások szerint valamennyi kiadott engedélyt felül kell vizsgálnunk és a készítmények dossziéit újra kell értékelni az ún. egységes értékelési elveknek megfelelően. Ez az eljárás biztosítja, hogy az EU-ban az engedélyezés hasonló módon történjen a tagállamokban, és az engedélyek összevethetők, vagy máshol is elfogadhatók legyenek. A folyamat két lépcsőből áll: az első lépcsőben a hatóanyagok azonosságát ellenőrizzük, a másodikban pedig elkészül a részletes engedélyezési jelentés.

Az első lépcső keretében 28 hatóanyag megfelelőségi határozatot hoztunk 2008-ban. A második lépcső munkáját még csak ebben az évben kezdtük meg, eddig 3 készítmény engedélyezési jelentése állt össze, és további 8 készítményé folyamatban van.

A felülvizsgálatok eredményeként az engedélyezett növényvédő szerek, valamint az engedélyezett kultúrák számának csökkenése várható, ami valószínűleg a kis kultúrákat sújtja a legnagyobb mértékben.

Megváltozott a nitrát-érzékeny területek adatszolgáltatási rendje

Magyarország a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelme egyik kiemelt feladata a talajvédelmi szakterületnek. 2008-ban lépett hatályba a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet, amely többek között módosította az eddigi adatszolgáltatási rendszert. Az új szabályozás értelmében az adatszolgáltatást a naptári év helyett a **gazdálkodási évre** (adott év szeptember 1-től az azt követő év augusztus 31-ig) kell megadni, 2008. szeptember 1-től kezdődően. A 2008. évre vonatkozó adatszolgáltatást 2008. január 1. és december 31. közötti

időszakra a tárgyévet követő február 28-ig a tevékenység helye szerint illetékes talajvédelmi hatósághoz kell benyújtani.

A parlagfű-mentesítés 2008. évi hatósági tapasztalatai

A parlagfűvel fertőzött területek felderítése az idei évben is június 30-a után indult. Az idei esős időjárás egyértelműen **kedvezett** a parlagfű fejlődésének, ezért nagyobb mértékű parlagfű fertőzöttség volt tapasztalható országsszerte, mint az elmúlt évben.

A földhivatal által felvett **jegyzőkönyvek száma** 2008-ban ugrásszerű növekedést mutatott. 2008. évben összesen 10.304 helyszíni jegyzőkönyvet adtak át a földhivatal szakemberei intézkedésre a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságoknak. Ezek **összes területe** 18.582 ha volt. A jegyzőkönyvek száma és az eljárással érintett terület nagysága csaknem kétszeresére növekedett a tavalyi intézkedésekhez képest. A földhivatal részéről átadott jegyzőkönyvekre a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok **külterületen** 6.642 esetben (összesen 8.710 hektárra) rendeltek el közérdekű védekezést, amelyből 4.730 esetben, 6.423 hektáron az ügyfelek maguk végezték el a hatósági intézkedés hatására a parlagfű-mentesítést. **A parlagfű-fertőzés miatt összesen 8.260 alkalommal kiszabott bírság (13.859 hektárra) volt.** Ezen belül kultúrnövénnyel borított területen 2.468 esetben szabtak bírságot, 4.077 ha-t érintve, 117.685.078 Ft értékben.

A tarlók parlagfű-mentesítése kiemelt célként szerepelt a 2008. évi „Parlagfű-mentes Magyarországért” Tárcaközi Bizottság akciótervében. Ennek megfelelően a tarlók ellenőrzésére nagyobb figyelmet fordított a két eljáró hatóság. A földhivatalok 3 557 esetben, 8.864 ha-on találtak parlagfűvel fertőzött tarlót, ez az összes fertőzött terület 34 %-át teszi ki a darabszám, és 48 %-át jelenti a hektár tekintetében. **A tarlókon 3 434 esetben rendeltek el közérdekű védekezést, 5.777 ha vonatkozásában, a kiszabott bírság összege 148.106.915 Ft.**

A hatósági intézkedések hatására az előző évekhez képest a **jogkövető magatartás** további javulást mutat. A tulajdonosok igyekeztek elvégezni a mentesítést, amint tudomásukra jutott, hogy eljárás indult ellenük. Ezt tükrözi, hogy ebben az évben a mentesített területek háromnegyedén az **ügyfelek végezték el a gyomirtást**, a megbízott vállalkozók által csak kevés területen vált szükségessé a közérdekű védekezés.

Fenyőrontó fonálféreg (BURSAPHELENCHUS XYLOPHILUS)

A világon mintegy 80, többnyire túlevelű fákra élő *Bursaphelenchus* faj ismert. Többségük mikofág (gombafonalakat fogyasztó), közülük csak néhány faj jelent tényleges veszélyt a fákra. Ezek egyike a fenyőrontó fonálféreg, amely az Európai Unióban, így hazánkban is jelentős gazdasági kárt okozó, növény-egészségügyi zárlati károsító, azaz minden eszközzel **meg kell gátolni** a károsító bekerülését, továbbterjedését és felszaporodását.

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ növény- és talajvédelmi szolgálata 2003 óta fokozottan ellenőrzi a hazai túlevelű erdőségeket és veszélyforrásokat (fa lerakat, repülőtér, határállomás, nemzetközi vasútvonalak, import faanyagot feldolgozó üzemek) körülvevő 5 és 25 km-es körzeten belül található túlevelű erdőket, valamint évente mintegy 200 faforgács mintát vizsgálnak meg károsító diagnosztikai laboratóriumban.

Koordinációs és Audit Önálló Osztály

2008-ban az Élelmiszerlánc-biztonság területén 29 átfogó, általános auditra került sor. Az Élelmiszerlánc-biztonsági elnökhelyettes közvetlen irányítása alá tartozó szakterületeken a

növényegészségügy, talajvédelem, agrárkörnyezet-gazdálkodás, állategészségügy, állatvédelem, élelmiszer-és takarmánybiztonság, valamint a borminősítés területén 149 belső ellenőrzés zajlott. Az ellenőrzések száma összesen 178-ra tehető. Az Európai Unió Ellenőrzési Hivatal (FVO) hazánkban 12 ellenőrzést hajtott végre, amelynek időtartama témától függően 1, vagy 2 hét volt. Az említett nemzetközi szervezet 1 általános és 11 speciális, szakterületi ellenőrzést végzett.

Az elvégzett szakmai ellenőrzések alapján elmondható, hogy egy-két egyedi esetet leszámítva a megyék szakmai igazgatóságok megfelelően teljesítenek. Ugyanakkor a szakmai ismeretek felfrissítése több és célirányosabb képzésre van szükség.

Természeti és Genetikai Erőforrások szakterület szakmai értékelése:

I. Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság

A Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság, mint Növénytermesztési Hatóság 2008. évi feladatait a szakterületet meghatározó „A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról,„ szóló 2003. évi LII. tv. és végrehajtási utasításai értelmében látta el, az alábbiak szerint.

Növényfajták Állami elismerése

A fajtakísérleti szakterület munkáját alapvetően meghatározó jogszabály a növényfajták állami elismeréséről szóló 40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet.

A jogszabályokban meghatározott szakterületi alapeladatokat továbbra is az állami elismerés céljából végzett DUS és - ahol ez előírás - a gazdasági értékvizsgálatok, valamint a fajtaoltalomhoz végzett DUS vizsgálatok jelentik.

2008-ban 367 db fajtabejelentés érkezett a szántóföldi növényfajok DUS és gazdasági értékeinek megállapítása céljából. A bejelentések közül 81 db hazai nemesítésű és 286 db külföldi nemesítésű fajtajelölt volt. 2008-ban a DUS vizsgálatokban 2142 fajtát vizsgáltunk a referencia fajtákkal együtt állami elismerésre és társhatósági megrendelésre. A gazdasági érték megállapítására 819 fajtát vetettünk el.

2008-ben 86 zöldség és gyógynövény fajtát jelentettek be első éves vizsgálatra, melyek közül 31 állami elismerés meghosszabbítása, szőlő-gyümölcs esetében első éves vizsgálatra 57 fajta került, ebből 41 állami elismerés meghosszabbítására.

Zöldség és gyógynövényből 21 faj esetében 505 fajtával állítottunk be kísérletet MgSzH fajtakísérleti állomásokon.

Szőlő-gyümölcs esetében a vizsgálat fajok száma: 13, fajták száma 536.

További feladat a szőlő-gyümölcs fajtagyűjtemény fenntartása 1118 fajtával.

2 alkalommal került sor Fajtaminősítő Bizottság Szántóföldi Szekciójának ülésére.

2008. március 4-én az osztály által elkészített előterjesztések alapján 12 új hazai, 47 külföldi, összesen 59 fajta állami elismerésére, valamint 8 hazai és 45 külföldi, összesen 53 fajta állami

elismerésének visszavonására, és 11 hazai és 5 külföldi, összesen 16 fajta állami elismerésének meghosszabbítására került sor.

2008. november 11-én pedig 8 új hazai és 21 külföldi, összesen 29 fajta állami elismerésére, valamint 10 külföldi fajta állami elismerésének visszavonására, és 8 hazai fajta állami elismerésének meghosszabbítására került sor. Továbbiakban 22 fajta állami elismerése szűnt meg 2008. 12. 31-én.

2008. december 8-án a Fajtaminósító Bizottság Szőlő-gyümölcs Szekciója 27 fajta állami elismerését, 36 fajta állami elismerésének meghosszabbítását, 2 új fajtafenntartó bejegyzését javasolta.

Az alapfeladatok mellett 2008-ban kapacitás kihasználási tevékenység is jellemezte a szakterület munkáját. A Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ), valamint a Vetőmag Szövetség és Terméktanács (VSZT) szervezésében kísérletet állítottunk be az államilag elismert őszi búza és kukorica fajtákkal. Igen kis számban bejelentői megrendelésre káposztarepce és szója fajtákkal végeztünk fajtavizsgálatot.

2008-ban is bővült a nemzetközi fajtavizsgálati együttműködés. Együttműködési megállapodást kötöttünk a francia társhatósággal (GEVES), amelynek értelmében Hivatalunk nem takarmányozási célú fűfajtákkal kísérleteket állít be a társhatóság megbízása alapján. A vizsgálatokat 6 fajjal és 59 fajtával 2008 tavaszán elindítottuk.

Eleget tettünk a hazai és nemzetközi tájékoztatási kötelezettségeinknek. Megjelentek a Nemzeti Fajtajegyzék Szántóföldi Növények 2008, a Nemzeti Fajtajegyzék Zöldség és Gyógynövények 2008 c. kiadványok, a Szőlő és Gyümölcsfajták Nemzeti Fajtajegyzéke 2008. c. kiadvány és a Gyümölcsfajták Szállítói Fajtajegyzéke. A „Szállítói Listára” 21 új fajta került, 2008-ban is folyamatosak voltak az EU és CPVO felé küldött adminisztratív jelentések a jogszabályok szerint.

A nemzetközi fajtakísérleti együttműködés területét illetően eredményesen folytatódott a cseh, a szlovák, a lengyel, a horvát, a szlovén, a román és az orosz társhatóságokkal, valamint a CPVO-val a DUS vizsgálati tevékenység, egyes kérdésekben Ausztriával bővült.

Közös ellenőrzésekre került sor a vetőmagfelügyelettel a géntechnológiai engedélyezés és a fajtafenntartás területén.

2008-ban a szántóföldi növények gazdasági értékvizsgálatának értékeléshez használt elavult programhoz illesztve kifejlesztésre került egy Excel alapú adatbeviteli felület, mely a visszajelzések alapján nagyban megkönnyítette az állomások adatrögzítő munkáját; telepítése, kitöltése, beérkeztetése jóval korszerűbb, mint floppys elődjéé. A fajtakísérletek háttérül második éve a VIGOR fajtanyilvántartó rendszer szolgál. A KM-EKOP projektbe, mely forrást biztosít informatikai szakalkalmazásaink fejlesztésére. A fajtakísérleti alprojekt első körben egy kísérlet-nyilvántartó rendszer, egy gazdasági értékvizsgálati rendszer, és egy kísérleti célú vetőmag felhasználást nyilvántartó rendszer megvalósulását szolgálja. A projekt jelenleg a műszaki specifikáció elkészítésének fázisában van.

Jogszabály módosítás keretében 2008-ban elsősorban az EU Állandó Bizottságában voltak feladatok, folyamatosan véleményeztük a gyümölcs direktíva megújításának tervezeteit és a tárgyaláson is részt vettünk. Bekapcsolódtunk a „Better Regulation” felmérésének előkészítésében.

Vetőmagelőállítás és forgalmazás felügyelete

A vetőmagfelügyeleti szakterület hatósági alapfeladata, így elsődleges feladata megteremteni és felügyelni a vetőmagelőállítás, feldolgozás és forgalmazás hatósági felügyeleti hátterét, biztosítani a törvényességet. A Vetőmagfelügyeletet a Központi Osztályok közvetlenül irányítják, valamint koordinálják a Fajtakitermesztő Állomás Monorierdő és a területileg illetékes 7 megyei MgSzH Földművelésügyi Igazgatóságokhoz tartozó Vetőmagfelügyeleti Osztály munkáját.

A vetőmag előállító terület 2008 évben 12,4 %-kal több volt (123.386 ha) mint előző évben. 95 növényfaj 1.176 fajtájának szaporítása folyt.

A fémzárolt vetőmag mennyisége 269.863 tonna volt, ami 6,8 %-kal több a 2007. évben fémzárolt mennyiségnél.

A szakterület hatósági jogkörrel felruházott felügyelői 2008 során 998 esetben jártak el hatósági jogkörben. Ezen ellenőrzések során a vetőmagminősítéshez, feldolgozáshoz kapcsolódó munka jogszerűségének ellenőrzésére került sor:

A Vetőmag szakterület hatósági ellenőrzés tevékenységének kiemelt részét képezi a Fajtakísérleti szakterülettel közösen végzett géntechnológiai kísérleti kibocsátási engedélyek megvalósulásának ellenőrzése (14 ellenőrzés), valamint a fajtafenntartás ellenőrzése a fajtabejelentők, képviselők vonatkozásában (6 ellenőrzés).

A vetőmagfelhasználók által bejelentett reklamációk kivizsgálása igen fontos feladat, mely elsősorban a megyei igazgatóságoknál kezdődik, de több régiót átívelő ügyekben és másodfokon az MgSzH Központi Igazgatóság feladata.

Szabálytalan forgalmazás esetén a 369/2004 (XII.26) Kormányrendelet értelmében jártunk el minőségvédelmi bírság kiszabásával. A 2008 évben kiszabott minőségvédelmi bírság értéke 2.600.000 Ft volt.

A törvény lehetőséget ad a vetőmagelőállító által végzett átruházott jogkörben végzett szántóföldi ellenőrzésre – amennyiben rendelkeznek az ellenőrzéshez szükséges személyi és tárgyi feltételekkel és sikeres vizsgát tesznek a Hivatal szakemberei előtt. 2008 évben először önállóan dolgozott engedéllyel rendelkező 7 fő, a hibridkukorica szántóföldi ellenőrzésben.

Az átruházott jogkörben végzett mintavételi tevékenység engedélyhez kötött, jogszabályilag biztosított a vetőmagelőállító, feldolgozó üzemek dolgozói részére.

A szakterület feladata az ÖKO adatbázis karbantartása és az ehhez kapcsolódó feladatok végzése. Az elmúlt években megnőtt a kereslet az ökológiai gazdálkodásból származó mezőgazdasági termékek iránt. Az Európai Unió szabályozza ezek előállítását, melynek keretében előírja, hogy ökológiai gazdálkodáshoz lehetőség szerint szintén ökológiai gazdálkodásból származó vetőmagot kell felhasználni. Ennek következtében megfogalmazódott az igény, hogy a minősített vetőmagok címkéjén a 'bio' tanúsítás ténye is feltüntetésre kerüljön.

Az elmúlt években már nagyobb mennyiségben forgalmaztak igazoltan ökológiai vetőmagot. 2008-ban 2.099,5 ha szaporító területen állítottal elő ökológiai gazdálkodásból származó vetőmagot, és 2.895,1 tonna nyerstermés betakarításra történt.

2008-ban a tavalyi évi 465,7 tonnával szemben 841,5 tonna vetőmag esetében igazolták a Hivatal felé, hogy ökológiai vetőmag-előállításból származó tételt, terjesztenek elő fémzárolásra. Nem csak a szaporító terület, hanem a fémzárolás is nőtt a hazai biovetőmag előállításban. A tönkölybúza és az őszi búza mennyisége jelentős, valamint fajlagosan a kukorica és a mustár mennyisége is.

Fajszaortiment kis mértékben növekedett az előző évi fajszámhoz viszonyítva (19 db).

Kölcsönös megfeleltetés rendszerének bevezetésével a vetőmagfelügyeleti szakterület a közeljövőben elfogadásra kerülő génmegőrzési fajták áru és vetőmagtermesztésének ellenőrzési folyamatait érintően fog kapcsolódni a tervezett AKG támogatások ellenőrzéséhez. Mindkét jogszabály jelenleg előkészítési stádiumban van, 2008-tól folyamatosan kapcsolódunk be a felkészülésbe.

A Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóságon belül a Vetőmagfelügyeleti Szakterület látja el a GEVB (Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság) titkársági teendőit a Géntechnológiai Bizottság szervezetéről és működéséről szóló 128/2003. (XII. 19.) FVM rendelet előírásának megfelelően. A Bizottság 2007-ben 10, 2008-ban 6 alkalommal ülésezett. Feladata az FVM-ben működő Géntechnológiai Hatósághoz benyújtott engedélykérelmek elbírálása, véleményezése. Igazgatóságunk feladata a genetikai módosítás kiszűrésére irányuló vetőmagvizsgálat és a növénynevelő, vetőmag-forgalmazó vállalatok, kutatóintézetek részére kibocsátott, GM szervezetekkel végzett szántóföldi kísérleteket engedélyező géntechnológiai hatósági határozatokban előírt kibocsátási feltételek helyszíni ellenőrzése.

A vetőmag-felügyelők az év során ellenőrizték a kísérletek helyszíneit a 2007. évi kibocsátások utóellenőrzése, illetve a 2008. évben folyó kísérletek körülményeinek vizsgálata céljából. A hatósági ellenőrzések a kibocsátási határozatokba foglalt korlátozó intézkedések betartására irányultak.

Az ellenőrzési jegyzőkönyvek alapján megállapítható, hogy a szántóföldi kísérleti kibocsátások során az FVM Géntechnológiai Hatóság engedélyező határozataiba foglalt előírásokat, korlátozó intézkedéseket a kérelmezők maradéktalanul betartották.

Képzés, oktatás területén a fentiekben már részletezett feladatok – átruházott jogkörben vizsgált szántóföldi minősítés, átruházott jogkörben végzett mintavételezés valamint vetőmagvizsgálat – megvalósításához a szakterület képzési tervet készít, mely alapján biztosítja a felmerülő oktatási igények megvalósítását.

Szinten tartó oktatást szerveztünk a szántóföldi felügyelők részére hibridkukorica témakörben.

A szántóföldi szemlevizsgálatokban felmerülő munkaerőhiány kiküszöbölés érdekében a megyei MgSzH Földművelésügyi Igazgatóságon dolgozó falugazdának – 3 megyéből összesen 9 fő – elméleti és gyakorlati oldalon és vizsgálatonként végeztük el, mely képzését végeztük, mely során szántóföldi felügyelői felhatalmazást kaptak ill. kapnak.

Folyamatos irányító és koordináló feladatot látunk el az egységes, vetőmag szektort azonos, magas színvonalon támogató hatósági működés érdekében az MgSzH megyei Földművelésügyi Igazgatóságain belül működő Vetőmagfelügyeleti Osztályok, NAT szerint akkreditált laboratóriumainak működésében. Ennek érdekében folyamatos mintavételeket, körvizsgálatokat és belső ellenőrzéseket szervezünk.

Erdészeti és Kertészeti Szaporítóanyag előállítás és forgalmazás feltétele

Alapfeladatai körében a szakterület az alábbi feladatokat végezte el:

Erdészeti és Energetikai növények szemléje összesen 2201 jegyzőkönyvön, Dísznövény és zöldségpalánta ellenőrzés körében 875 jegyzőkönyv, Szőlő-gyümölcs szaporítóanyag ellenőrzése körében 10573 jegyzőkönyv, mindösszesen 13649 jegyzőkönyv készült.

A 2008. tavaszi értékesítési szezonban kiemelt figyelmet fordítottunk a kiskereskedelmi forgalomban kapható szaporítóanyagok, tehát a dísznövény palánták, díszfaiskolai termékek, virághagymák, minőségének ellenőrzésére. Az akció keretében mintegy 100 kereskedelmi egységben tartottunk ellenőrzést (ebből 79 esetben áruházláncoknál), melynek 80 százalékában, sajnálatos módon, intézkedésre is szükség volt. A leggyakoribb szankció a minőségileg kifogásolható tételek forgalomba hozatalától való eltiltása volt, de minőségvédelmi bírság kivetésével is élnünk kellett.

Az ellenőrzések folytatásaképpen, immáron második évben, egy-egy kiemelt termékcsoport esetében mintákat is vettünk, melyeket az MgSzH Központ Fajtakitermesztő Állomásán további vizsgálatnak is alávetettünk a rejtett hiányosságok felderítése, a fajtaazonosság és fajtatisztaság ellenőrzése és a minőséget befolyásoló károsítók kiszűrése céljából. 2008-ban a gyökércsomagolt rózsatövek minőségét és fajtaazonosságát vizsgáltuk, és számos olyan tételt sikerült kiszűrniük, amelyek nem feleltek meg a jogszabályi előírásoknak.

Az MVH delegált feladatai két témát öleltek fel: A szerkezetátalakítás (áttelepítési, fajtaváltási, támrendszer korszerűsítési) és az ültetvény kivágási (elő- és utóellenőrzések) pályázatok feltételeknek való megfelelés ellenőrzését.

A 2008-ban kivágás előellenőrzés 5061, kivágás utóellenőrzés 1888, szerkezet átalakítás 1219, összesen 8168 alkalommal folyt.

A feladatokat feszített tempóban határidőre elvégezve, az elvárásoknak megfelelő magas színvonalon sikerült befejezni.

További feladat a támogatott ültetvények termőre fordításának ellenőrzése. Ez mindösszesen 1076 ültetvény ellenőrzési szemlét jelentett.

Génmegőrzéssel kapcsolatos ellenőrzési feladataink nem voltak, de az erdészeti genetikai erőforrások egységes európai nyilvántartási rendszerét most felépítő ún. EUFGIS-programban a szakterületi osztály (EESZFO) aktívan részt vett. A várhatóan 2009-ben felálló adatbázis kezelésére betervezett képzések elindultak, ahol az osztály vezetője látta el képviselőként.

Jogszabály változások a zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 50/2004. (IV. 22.) FVM rendeletmódosításra került, amelynek fő indoka a közösségi szabályozásban bekövetkezett változások kötelező átvezetése a nemzeti joganyagban. Az agráregyszerűsítés folyamatában nagy előrelépésnek tudható be a dísznövény szaporítóanyagok forgalomba hozataláról szóló 45/2008. (IV. 11.) FVM rendelet megjelenése, amely leváltotta a 62/2004. (IV.27.) FVM rendeletet.

A tervezett szerkezet-átalakítási elképzeléseknek megfelelően kidolgozásra került a felügyeleti tevékenységek megosztása az első fokú feladatokat ellátó megyei, valamint a központi egységek között. Az erre készített szakmai anyagokat átadtuk.

A Szaporítóanyag-felügyelet 2008 évben 2453 regisztrált partnernél összesen 5486 jegyzőkönyvvel dokumentált helyszíni ellenőrzést végzett.

Egyéb feladatok körében a szaporítóanyag-felügyelet konzorciumi rendszerű pályázatokban működött közre. Ezek kiegészítő lehetőséget nyújtanak a mikorrhizált gyökérszerű szaporítóanyagok minősítése („A gyenge termőképességű területek alternatív hasznosítása, biotechnológiai módszerekkel, vadon termő gombák termesztésbe vonásával /MIKOQUAL/”), valamint a fás szárú energetikai növények fajtaértékelése módszertani feladatainak kialakításában, kidolgozásában („A klímaváltozás okozta szélsőséges termőhelyek kiszámítható energetikai hasznosítása kiemelkedő hozamú hazai fafajok új fajtáival” /SOSKLIMA/)

Igazgatóságunk bekapcsolódása az informatikai fejlesztésbe:

Szakterületeinken jelenleg különböző időben és platformon fejlesztett önálló nyilvántartó programok működnek, és biztosítják a növénytermesztési hatósági alapfeladatok nyilvántartását és az ügymenetek vezetését. A szakalkalmazások fejlesztése céljából bekapcsolódtunk az EKOP-2007/1.2.2 számú Egyablakos vámügyintézés projektbe. A projektben az MgSzH Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság, Növény-, Talaj- és Agrárkörnyet-védelmi Igazgatóság, Borminősítési Igazgatóság és a Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság (NKI) vesz részt. A projekt célja az MgSzH és a Vám és Pénzügyőrség közötti elektronikus adatsere és vám eljárásokhoz tartozó információcsere központi egységes informatikai fejlesztése. A szakterület az NKI alprojektben a VIGOR szakalkalmazás fejlesztését tervezi megvalósítani, elsősorban a szaporítóanyag ellenőrzési blokk felé. Jelenleg a VIGOR Fajtanilvántartó és Vetőmag Program, két egymással szorosan együttműködő államigazgatási szakmai feladat a növény-fajtakísérleti és a vetőmagminősítési hatósági tevékenységek részfolyamatainak dokumentálására, okmányolására és közhiteles nyilvántartásainak vezetésére szolgál. A VIGOR program az Igazgatóság Fajtakísérleti és Vetőmagfelügyeleti szakterületei, valamint a megyei Vetőmagfelügyeleti Osztályok használatában és kezelésében van. Az egyablakos vámügyintézés projekt a közbeszerzési eljárás ajánlati dokumentációjának elkészítési stádiumában van.

Igazgatóságunk részt vett az EU Vetőmag- és Szaporítóanyag Állandó Bizottsága által kezdeményezett, a 13 alapidirektíva felülvizsgálatát célzó folyamatban, a „Better Regulation“ szakmai anyagok, kérdőívek készítésével és telefonos interjúk segítségével összeállított tervezete elkészítésében. Az összefoglaló értékelés, melyre 2009. márciusban Brüsszelben került sor, kijelölte a kötelező évek stratégiai változtatásait.

II. Állattenyésztési Igazgatóság

Az Állattenyésztési Igazgatóság az MgSzH Központ szervezeti keretei között, mint nevesített állattenyésztési hatóság megnövekedett hatáskört kapott a földművelésügyi tárca által leadott hatósági feladatok (tenyésztőszervezeti elismerések, fajtaminősítési eljárások, másodfokú eljárások) átvételével.

Az igazgatóság az alapfeladatait központi apparátusa és területi főfelügyelői, teljesítményvizsgáló állomásai és teszt laboratóriumai útján látta el.

Az állatfaji tenyésztőszervezetek munkájának ellenőrzése során a szarvasmarhafajták 8 elismert vagy ideiglenesen elismert tenyésztőszervezetének 114 tenyészetében, az 5 sertésenyésztő

szervezet esetében 126 sertésenyészetben, 2 juhtenyésztő szervezet 195 tenyészetében történt felülvizsgálat, vagy ellenőrzés, míg a 17 lótenyésztő szervezet és 1 szamártenyésztő szervezet felülvizsgálata az adminisztratív központban folytatott céll ellenőrzés útján történt meg (9396 fedezettett kanca dokumentációit, és a törzsállományok 6875 kanca adatait szűrőpróbaszerűen ellenőriztük).

A baromfitenyésztésben 227 tyúkféle baromfiállomány (n=1.292.301 beolazott tenyészállat) 175 libacsoport, (mindösszesen 226.324 beolazott liba) 52 kacsállóomány (125.834 egyed) 20 pulykaállóomány (116.914 egyed) felülvizsgálatával történt a szakmai követelmények kontrollja. A kisállatoknál összesen 480 állomány ellenőrzést hajtottak végre, 5 új keltető állomás engedély kiadása mellett 200 keltető időszakos felülvizsgálatára került sor. Szarvasmarha állományokban főfelügyelőink és belső munkatársaink 605 ellenőrzést végeztek.

A KM EKOP projekt keretében részt vettünk az állatjelöléssel foglalkozó bizottság munkájában. A kért szakanyagokat elkészítettük és a projektvezetésnek átadtuk.

A teljesítményvizsgálatok keretében szarvasmarhánál 16 regisztrált ITV indítás történt 60 hazai bikával, STV eredménye alapján 485 tenyészbika minősítését hitelesítettük. Új tulajdonságok tenyészértékbecslési modelljét teszteltük.

A ló TVÁ-on 50 méncsikót vizsgáztattak le a versenylő fajtákban 780 ló kipróbálása történt meg. Az ivadékvizsgált sportlovak és ménék száma 3200 volt. Juhoknál 27 964 anyai teljesítmény vizsgálat, 7630 ÜSTV vizsgálat, 7601 nyírósúly vizsgálat és 307 tejtermelés ellenőrzés történt. A sertéseknél a 320 üzembe koncentrálódó tenyésztői munka mintegy 40.000 ÜSTV, 15 000 ÜITV és vizsgálatot folyt, emellett az Atkári TVÁ-n 706 HVT-t, 320 HVV tesztet és 100 bárány tesztet végeztek.

Tyúkféle baromfi esetében pulykateszt folyt 5 fajtánál Kaposvárott.

Ló tenyészversenyeken (ivadékvizsgálatokon) 147, tenyészszemléken 840 egyed került minősítésre.

A 2008. december 31-i állapotnak megfelelően az állattenyésztési Igazgatóság 205 állatfajta tart nyilvántartásában, ebből 128 elismertfajta, 75 ideiglenes forgalmazásra engedélyezett, és 2 fajta bejelentett státuszú.

A 2008. évben 7 új fajtabejelentés érkezett a tenyésztési hatósághoz, 7 fajta kapta meg az ideiglenes forgalmazási engedélyt, és egyben a tenyésztő szervezet az elismerést. Egy fajta került elismerésre, és 4 fajta került törlésre a nyilvántartásból. A 8 ideiglenes forgalmazási engedéllyel rendelkező kecske fajta tenyésztő szervezeti elismerése a korábbi 2 tenyésztő szervezettől visszavonásra került, és a tenyésztési hatóság az MJSZ-t bízta meg ideiglenesen ezen kecske fajták tenyésztő szervezeti feladatainak ellátásával.

2008. évben 664 kancafedezettő, 40 mesterséges termékenyítő állomás működött ebből 118-at (illetve 40-et) vizsgáltunk a helyszínen. A művi szaporítási létesítmények felülvizsgálata keretében 3 szarvasmarha mesterséges termékenyítő, 1 juh mesterséges termékenyítő, 10 sertés mesterséges termékenyítő állomás célvizsgálatára került sor, emellett elfogadtunk egy méh és egy kutya mesterséges termékenyítő állomást is. A már működő embrió átültető állomások (2 szarvasmarha, 1 juh) felülvizsgálata kedvező eredménnyel megtörtént. 2007. évtől új jogszabály 49/2007 (VI.26) engedélyezi spermataroló központok létesítését is, amelyből 2 került elfogadásra.

Hatósági bizonyítványba foglalva 735 központi lajstromszámot osztottunk ki tenyészbikáknak.

A hatósági döntések megalapozása keretében az Állattenyésztési laboratórium genetika részlege 3137 szarvasmarha és 123 ló vércsoportvizsgálatot, illetve 2601 szarvasmarha és 2224 ló DNS alapú származásellenőrzési vizsgálatot hajtott végre. A vizsgálatok további korszerűsítése és a vizsgálati kapacitás bővítése érdekében az év elején új generációs célműszert (un. DNS szekvenátort) állítottunk munkába. Megteremtettük az általunk őrzött, pótolhatatlan genetikai minták hosszú távú megőrzésének műszaki feltételrendszerét.

Az andrológiai laboratórium külföldről érkezett állati szaporítóanyag szállítmányok (131tétel) honosítási eljárásait lefolytattuk, a megmintázott mennyiség mintaalapja 375327 adag mélyhűtött bikasperma volt.

A tenyésztésszervezési feladatok keretében kiemelt fontosságúként kezeltük az országos informatikai adatbázis fejlesztésével és működtetésével kapcsolatos tennivalóinkat. Szarvasmarhák esetében 466983 belföldi marhalevél, és 145647 szarvasmarha útlevél kibocsátására került sor, a juh-kecske ENAR-ban lényegesen bővült az adatok elektronikus bejelentésének lehetősége, ennek is köszönhetően lényegesen nőtt az adatbázisba bejelentett szállítási adatok száma. 2008. évben 21 818 szállítás során 928 516 szállított juh adatai kerültek regisztrálásra. A sertés ENAR-ban az év folyamán 121 455 szállítás során 4 765 744 állatot regisztráltak. A jogi háttér megteremtésével, és az adatbázis üzembe helyezésével (119/2007.(X.18) FVM r. TIR, 120/2007 (X.18) FVM rendelet BIR, 121/2007 (X.18) FVM. baromfikeltető rendelet a Baromfi Informatikai Rendszer (BIR) adatbázisának üzemelése megkezdődött.

A sertés ENAR területén új jelölőeszköz az un. jelölő kalapács került be az elfogadott jelölési lehetőségek közé, Az elmúlt évben 321 engedélyező határozat és 7 elutasító határozat került kiadásra. A szarvasmarha ENAR ellenőrzések 300 alkalommal történtek meg. A ló ENAR működtetése során 12.500 adat került be hiteles módon adatállományunkba. Az év során 7530 ló útlevél kiadására került sor, valamint 1318 esetben vezettük át a tulajdonos változást.

A vágóállatok vágás utáni minősítésének hatósági felügyelete során a 44 vágómarha, a 139 vágósertés és a 9 vágójuh minősítő hely, hatósági felügyelete 198 felülvizsgálattal és 422 ellenőrzéssel történt meg. A tenyésztési főfelügyelőinkkel közösen 184 249 kereskedelmi egységben a tökehúsoknál is ellenőrizték a jelölés végrehajtását és a minősítettséget. A VHT-val kötött Együttműködési megállapodás szerint 2008. májusától a VHT munkatársai külön 90 ellenőrzést végeztek.

A 98/2007 (IX.19) agártámogatási rendelet és az MVH-val kötött együttműködési szerződés alapján szakmai támogatást nyújtottunk az Unió és nemzeti támogatásban részesült kedvezményezettéknél anyatehén, hízott bika és anyajuh, anyakecske támogatások igénybevétele céll ellenőrzéseivel. Összesen 608 anyajuh és 553 anyatehén és hízott bika jogcímen támogatott (gazdaság) helyszíni ellenőrzésére került sor. Az ENAR adatbázisból 3.2 millió adat átadását biztosította az Állattenyésztési Igazgatóság az MVH részére, a megfelelő támogatás kifizetési jogosultság megállapítása, ellenőrzése céljából.

Megkezdődött a SPS támogatás kifizetési rendszer bevezetéséhez a Kölcsönös Megfeleltetési (KM) ellenőrzési rendszer kidolgozása a szarvasmarha, a sertés és a juh-kecske jelölési – nyilvántartási kötelezettségek ellenőrzéséhez előkészítésre kerültek az ellenőrzési jegyzőkönyv tervezetek a kitöltési utasításokkal, a mellékletekkel és a gazdatájékoztató anyagokkal.

A TIR, a szarvasmarha ENAR, a sertés ENAR, a juh,- és kecske ENAR, a Szarvasmarha Információs Rendszer (SZIR), a Baromfi Információs Rendszer (BIR), valamint az Országos Vágóállat minősítés-nyilvántartási Rendszer központi moduljának (OVMR) és az ezekhez kapcsolódó Pénzügyi Modul jogszabály szerinti fenntartásáról, a rendszer üzemeltetéséről és karbantartásáról szóló feladatokra vonatkozó korábbi szerződések lejártak. Elkészült a

közbeszerzéshez szükséges műszaki leírás valamint a további dokumentumok, a közbeszerzési eljárás sikerrel lefolytatásra került.

Megkezdtük a szarvasmarha ENAR füljelző ellátás rendszerének átalakítását az un. több-beszállítós rendszerre, a műszaki követelmények nemzetközi elvárásoknak megfelelő leírásával.

Az Igazgatóság előkészítésével megjelent a védett őshonos állatok körének kijelölésével kapcsolatos 4/2007 FVM rendelet módosítása, a védett őshonos állatfajták fenntartásával kapcsolatos 93/2008 FVM számú új rendelet, valamint elkészítésre került az KM miatt szükséges módosítása a szarvasmarha, a sertés- és a juh-kecske ENAR rendeleteknek, valamint a tenyészet nyilvántartást szabályozó rendeletnek.

Elkészült az 1993. évi CXIV. állattenyésztési törvény módosítási javaslata és a törvény módosítás tézisei.

A juhtenyésztésben elkészült és beüzemelésre került az új törzskönyvi rendszer.

III. Földművelésügyi Igazgatóság

Szakmai tevékenység összefoglaló értékelése

Az MgSzH Központ Földművelésügyi Igazgatósága a Természeti és Genetikai Erőforrásokért Felelős Elnök helyettes felügyelete alatt működik. Az Igazgatóság 2 osztályból áll, a Földművelésügyi és Vízgazdálkodási Osztály és a Vadászati és Halászati Osztály.

Földművelésügyi és Vízgazdálkodási Osztály tevékenységének nagyobb hányadát a szakigazgatási, irányítási, koordinálási, ellenőrzési feladatok adják (kb. 70-80%).

A II. fokú hatósági feladatok, a földkiadással és földárveréssel kapcsolatos hatósági feladatok, a korábbi években meghirdetett nemzeti forrásból finanszírozott támogatások kezeléséből adódó másodfokú hatósági feladatok. Folyamatos feladat a jogszabály-tervezetek véleményezése, a megyei igazgatóságok tevékenységének operatív irányítása, információszolgáltatás, eljárásrendek készítése, belső utasítások kiadása, termelési-termelői adatok adatszerű rögzítése. Az osztály feladatkörében történik a termésbecsléssel, állapotminősítéssel kapcsolatos adatgyűjtési és információközlési feladatok végzése folyamatos tájékoztatás nyújtás a gazdálkodók részére a kormányzati döntésekről, a nemzeti támogatási lehetőségekről a falugazdász hálózaton keresztül folyamatos tájékoztatás, szaktanácsadás formájában. Az elemi károk, fagykár, aszálykár stb. felmérések végzése, nyilvántartások vezetése kárenyhítés segítése.

A vízgazdálkodási feladatok körében a mezőgazdasági célú vízgazdálkodási létesítmények prevenciós munkáinak elvégzése 2008-ban is pályázat útján történt, melynek előkészítése, szerződések kötése, megvalósulás ellenőrzése és elszámolás utalványozása megtörtént. Az osztály feladatkörébe tartozik 118 db belvízi szivattyútelep működésének biztosítása, az üzemeltetés ellenőrzése és költségeinek elszámolása.

A Vadászati és Halászati Osztály tevékenységének 99 %-át a vadgazdálkodással, vadászattal, valamint a halgazdálkodással és halászattal összefüggő hatósági feladatok adják.

A vadászati és halászati szakterületen végzett feladatok zömmel hatósági, irányítási és szabályozási tevékenységeket jelentettek. Ilyen feladat volt a vadászterületek határának kialakításával kapcsolatos másodfokú hatósági feladatok ellátása, a vadászatra jogosultak nyilvántartásba vétele, vadvédelmi és vadgazdálkodási bírsággal, vadászjegy visszavonással, halvédelmi bírsággal és horgászjegy visszavonással kapcsolatos határozatok.

Az intézmény által ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok

Az Igazgatóság által végzett rendkívül sokrétű feladatok közül részletes értékelést azokról a feladatainkról kívánunk adni, melyek teljesítése leginkább számszerűsíthető, számokkal jellemezhető.

A földművelésügyi hatósági szakterület

1. Területalapú támogatások

2008-ban a Földművelésügyi Igazgatóság részt vett a területalapú támogatásokat érintő elektronikus ügyintézésben, melyet az MVH-val közösen bonyolítottunk.

2008-ban nagy szerephez jutott az elektronikus kérelem-beadási lehetőség. Míg 2007 folyamán 3 693 db kérelmet adtak be a gazdálkodók elektronikusan, ez a szám többszöröződött. 2008-ban 183 587 db kérelem került elektronikus rögzítésre, míg papíralapon mindössze 4 794 db.

Ehhez szükség volt megfelelő szintű informatikai háttér biztosítására. Ez úgy valósulhatott meg, hogy új e-pontok kerültek kialakításra (240 db), 200 db korszerű számítógépet és 354 db nyomtatóval láttuk el a munkahelyeket.

A csaknem 140 ezer megkeresett termelő meggyőzését és a kérelem-kitöltési munkát 698 FM igazgatósági munkatárs segítette a 233 fő agrárkamara tanácsadó mellett, így a megkeresett gazdálkodók 97%-a választotta az elektronikus kérelem-benyújtást, amelyhez többségük falugazdász segítséget is igénybe vett.

2008 novemberében a területalapú támogatások blokkülígyényléseivel kapcsolatos adategyeztető feladatban vettek részt a falugazdászok. A rövid határidő alatt (8 nap) az Agrárkamara munkatársaival 35 866 db kérelem tisztázásában vettek részt. Munkatársaink 29 677 ügyfelet értesítettek ki, és 20 420 kitöltött űrlapot továbbítottak az MVH felé.

2. MVH-MgSzH együttműködési megállapodás keretében végzett feladatok

2008. évben az MVH-MgSzH együttműködés keretén belül a DSZ-5 (EMVA TS) feladatoknál 215 634 db, a DSZ-6 feladatoknál 432 617 db ügyfélszolgálati naplót rögzítettek a falugazdászok.

3. Települési ügyfélszolgálat

A 10/2008 elnöki utasítás több megyénél is a fogadóórák átszervezésének igényét vetette fel, mely alapján szükségessé vált a falugazdászok feladatvégzésének megváltoztatása. Mivel az MgSzH-nak nincs jogszabályi kötelezettsége arra nézve, hogy településszintű fogadóórákat tartson, egy időre bizonyos településeken szünetelt az ügyfélszolgálatok tartása. A települési önkormányzatok igénye alapján kiderült, hogy önkormányzatok mintegy 95%-a a továbbiakban is igényt tart a falugazdász szolgálatra.

4. Östermelői igazolványokkal kapcsolatos feladatok

2008. évre östermelői igazolvány érvényesítését kérte 371 229 fő, új östermelői igazolványt igényelt 65 433 fő, östermelői igazolványát visszaadta 55 285 fő.

5. Beszerzési ár alatti értékesítés vizsgálata

Az agrár rendtartásról szóló 2003. évi XVI. törvény 29. § (6) bekezdése alapján az MgSzH Földművelésügyi Igazgatósága végzi a beszerzési ár alatti értékesítés vizsgálatát, helyszíni ellenőrzéseket tartva. 2008. évben 21 ügyben folyt közigazgatási eljárás szerinti ellenőrzés 9 áruházláncnál: Penny Market Kft, Lidl, Auchan, TESCO, ALDI, SPAR, MATCH, CORA, CBA.

Ellenőrzésre az esetek zömében a Terméktanácsok bejelentése alapján került sor, néhány eljárás magánszemély bejelentése és konkurens üzletlánc bejelentése alapján indult.

2008. évben az ellenőrzések során kiszabott bírság 235 684 369 Ft volt, mely bírság teljes összege befizetésre került 2009. január végéig.

A beszerzési ár alatti értékesítéssel kapcsolatos vizsgálatok zömét a Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal végezte, két esetben került sor más hivatal bevonására jogsegélyszolgálat keretén belül.

6. Vízgazdálkodási szakterület

A Európai Unió EUSZA Alapból MgSzH Megyei Földművelésügyi Igazgatóságai 186,8 millió Ft-ot használnak fel a mezőgazdasági célú, vízgazdálkodási létesítmények helyreállítási feladataira. A Dunán és a Tisza-völgyben 2006. április-májusban levonult árvíz által okozott károk enyhítésére vonatkozó helyreállítási munkákat és a feladatok beszámolóit 2008. október 20-ig kellett elvégezni.

Az állami tulajdonú forgalomképes közcélú vízi-létesítmények karbantartási feladataira a Kormány 2135/2008. (IX. 30.) Korm. határozatában foglaltaknak megfelelően 500 millió Ft többletforrást biztosított, mely lehetővé tette a mezőgazdasági célú, vízgazdálkodási létesítményeken a legszükségesebb prevenciós munkák elvégzését.

A fejezeti kezelésű támogatásból történt az állami tulajdonú szivattyútelepek üzemelési és karbantartási költségeinek finanszírozása, összesen 118 db szivattyútelep, 185 millió Ft költségfelhasználással.

7. Birtok-összevonási termőföld-vásárlás támogatás

A birtok-összevonási termőföld-vásárlási kérelmek elbírálása a 274/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján történt. A 2008. évben 351 000 000 Ft volt a támogatási keret, amely összeg nem fedezte az összes befogadott kérelmet. Az FVM többletforrást biztosított, így a 2008. évben 553 gazdálkodónak 362 344 226 Ft adta meg a lehetőséget a támogatott földvásárlásra.

A 99/2007. (IX. 19.) a birtok-összevonási célú termőföldvásárlás támogatásáról szóló FVM rendelet alapján a 2007-2008. években számos tapasztalat illetve probléma merült fel a kérelmek elbírálása során. Ezért szükségesnek tartottuk a birtok-összevonási célú termőföldvásárlás támogatásáról szóló rendelet módosítási javaslatának kezdeményezését a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Földügyi és Térképészeti Főosztálya felé. A birtok-összevonási pályázatokban jelentősebb számban érintett megyei MgSzH-k bevonásával többek között a képzettség megfogalmazásának egyértelművé tételére, a szomszédos területek meghatározására, illetve a reális értéken történő szerződésbe foglalt földterület vételárának meghatározására helyeztük a hangsúlyt. A rendelet módosítása jelenleg még folyamatban van.

8. Földügy, részarány-földkiadás

A részarány-földkiadási feladatainkat elsősorban az 1993. évi II. törvény, az 1992. évi II. törvény és az 1995. évi XCIII. törvény előírásai szabályozzák.

A 2008. év során 85 680 AK értékű földingatlan került a részarány-tulajdonosok részére kiadásra, mely jelentősen meghaladta a 2007. évben kiadott 53 959 AK-t. Elsődleges feladatunk a kérelemre és sorsolással történő földkiadás ütemezése, és minél előbbi befejezése. A földkiadásban legnagyobb hátralévő feladattal bíró megyék Szabolcs-Szatmár-Bereg megye valamint Főváros és Pest megye.

A jelenlegi személyi, tárgyi feltételek és jogorvoslati helyzet alapján várhatóan évek múlva fejeződnek be a nyilvános sorsolások, és ezt követően is még 1-2 évre van szükség a kártalanítási és államnak történő átadási feladatok végrehajtásához.

Az egyes szövetkezetek földkiadásának lezárását követően 2008. évben 5 054 AK-ra hoztak a Hivatalok kártalanítási határozatot, mely jelzi az új lezáró és tervezendő feladat növekvő

nagyságrendjét. 2008-ban 100 felett volt fellebbezések és az ahhoz kapcsolódó ügyintézésnek száma.

A sorsolások számának növekedésével párhuzamosan a másod fokú eljárások mennyiségi növekedése is várható.

A bírósági szakaszban lévő ügyek meghaladják a 40-et, vannak olyan jogorvoslatok melyek várhatóan rendkívül hosszú ideig elhúzódnak.

A részarány földkiadás befejezését követően a szövetkezeti használati jogállású területek MNV Zrt. felé történő átadásáról, és a párhuzamos kártalanításról kell gondoskodni. Pontos kimutatással kell követni a szövetkezeti külön lapok AK érték csökkenését az MNV Zrt. által kérelemre kiadott földterületek alapján.

Az Igazgatóságunk a földkiadási tevékenység eredményesebbé tétele érdekében folyamatosan tartja a kapcsolatot az FVM Földügyi és Térinformatikai Főosztályával, az MNV Zrt-vel. A megyék részére körlevelet küldtünk a kivett területek földminősítése, valamint az államnak történő földátadás eljárásrendjéről. Jelenleg a Főosztály közreműködésével a körzeti földhivataloktól a 2009. február 28-i állapotnak megfelelő szövetkezetsoros adatszolgáltatást kértünk az összes szövetkezeti használati joggal rendelkező területtel kapcsolatos további feladatok számszerű pontosítása érdekében.

9. A korábbi évek (1993-2004) nemzeti forrásból finanszírozott támogatásainak utókezelése

15 ezer darab élő szerződés kezeléséből adódó feladatot jelentett az alábbi jogcímeknél:

- fiatal gazdálkodók, valamint pályakezdő fiatal agrárszakemberek alkalmazásának támogatási programja,
- gazdahitel program,
- kedvezőtlen térségek hitelrendezési programja,
- a mezőgazdasági termelés korszerűsítését szolgáló beruházási támogatások programja,

Tárgybani területen 2008. évben a korábbi évek kötelezettség vállalása alapján (okiratok) a költségvetésből 1 Mrd Ft utalására került sor. 2008. évben a támogatással összefüggően 490 ügyszer készült.

10. 2008. év nemzeti forrásból finanszírozott támogatások

A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatás a 41/2008. (IV. 3.) FVM rendelet alapján történik. A nemzeti forrásból finanszírozott támogatás felhasználása 2013. december 31-ig tart, amely támogatás összértéke 1 milliárd forint.

A támogatás szakmai felügyeletét a megyei MgSzH-k végzik, a kifizetéseket az MVH intézi. 2008. évre 13 termeltető cég kapott támogatást, 161 594 186 Ft értékben.

Ipari alma csekély összegű (de minimis) támogatásra közel 19 000 kérelmet dolgoztak fel munkatársaink, összesen mintegy 1,1 milliárd Ft igényt tartalmazó kérelem került továbbításra az MVH felé.

11. Fejlesztési hitelprogramok

A "Sikerese Magyarorszáért" Agrár Fejlesztési Hitelprogram keretében hét megyénél összesen 2 717 371 688 Ft hitel igényt záradékoltak a megyei Földművelésügyi Igazgatóságok.

A mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez, fejlesztéséhez nemzeti hatáskörben nyújtott kedvezményes hitel- és lízingdíj-támogatás igénybevitelének részletes feltételeiről szóló rendelet alapján a megyei Földművelésügyi Igazgatóságok által igazolt hitelkérelem, 12 megyét érintően összesen 977 962 800 Ft volt.

12. Nemzeti agrárkár-enyhítés

Országos szinten mintegy 100 millió Ft agrárkár-enyhítési igényt ellenőriztek és bíráltak el munkatársaink 2008-ban. Az MVH-nál feldolgozás alatt álló kérelmek adatai szerint 240 606 millió Ft a kárigény, a záradékolások szerint jóváhagyott összeg 97 568 millió Ft volt.

Halászati és vadászati szakterület

1. Vadgazdálkodással, vadászattal összefüggő feladat és hatáskörök

Vadgazdálkodással, vadászattal összefüggő hatósági jogkörök:

Első fokú hatósági jogkörök: vadaskert, vadaspark létesítésének engedélyezése, létesítési engedélyek visszavonása, vadászterület különleges rendeltetésének megállapítása, trófea nemzeti értéké nyilvánítása.

Másod fokú hatósági jogkörök: vadászterület határának megállapítása, vadászterület határának megváltoztatása, vadászterületek vadászatra jogosultak földtulajdonosi képviselők nyilvántartása, vadászati jog haszonbérletére kötött szerződések jóváhagyása, idényen kívüli vadászat engedélyezése, vadászati tilalom elrendelése, vadászati kíméleti terület megállapítása, mesterséges vadtenyésztési tevékenység folytatásának engedélyezése, vadgazdálkodási tervezés, hivatásos vadász nyilvántartása, vadvédelmi és vadgazdálkodási bírság kiszabása, valamint egyéb vadgazdálkodási hatóságin feladatok.

A vadgazdálkodással, vadászattal összefüggő irányítási, szabályozási feladatkörök: megyei vadászati hatóságok szakmai felügyeletének ellátása, valamint kapcsolattartás a hazai vadászati szervezetekkel, a társhatóságokkal.

2. Halgazdálkodással és halászattal összefüggő feladat és hatáskörök

Másodfokú hatósági jogkörök: halvédelmi, a halgazdálkodási bírság kiszabása, halászatra, horgászatra jogosító okmányok visszavonása, a halászati vízterületté nyilvánítás, szakhatósági állásfoglalások készítése.

A halgazdálkodással, halászattal összefüggő irányítási, szabályozási feladatkörök: megyei halászati hatóságok szakmai felügyeletének ellátása, kapcsolattartás a hazai halászati szervezetekkel és a társhatóságokkal.

A mezei őrszolgálattal összefüggő irányítási, szabályozási feladatkörök: a megyei hivatalok mezei őrszolgálattal kapcsolatos tevékenységének koordinálása, statisztikák, jelentések elkészítése.

Az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változások, a szakmai munka értékelése:

A Vadászati és Halászati Osztályra 1628 ügyirat érkezett, melyből 1103 vadászati hatósági, 525 pedig halászati hatósági ügy volt. A beérkezett ügyiratok közül 1248 darab hatósági döntést igényelt. Közigazgatási döntéseinket a jogszabályban meghatározott határidőben adtuk ki, az eljárási határidő meghosszabbítására 11 esetben került sor.

Közigazgatási döntéseinkkel szemben 102 esetben fordultak keresettel a bírósághoz. Pernyertességi arányunk 99%-os volt.

Az első félévi munkát még jellemzően a vadászterületek határának kialakításával kapcsolatos másodfokú hatósági feladatok ellátása tette ki.

Különösen sok ügy volt vadászatra jogosult nyilvántartásba vételével, földtulajdonosi képviselő bejegyzésével kapcsolatos, de szép számmal bíráltunk el vadvédelmi és vadgazdálkodási bírsággal, valamint trófea nemzeti értékkel nyilvánításával kapcsolatos ügyeket is.

A tavalyi évben 3 megyében ellenőriztük a vadaskertek működését. Az ellenőrzés során a létesítési engedélyben meghatározottaktól való eltérést nem tapasztaltunk.

A halászat szakterületén főként halvédelmi bírsággal kapcsolatos másod fokú határozatok tették ki az ügyintézői munka java részét.

Elkészítettük a Hhtv. és a Vtv. tervezett módosításával kapcsolatos javaslatunkat és továbbítottuk az FVM szakfőosztályára. Részt vettünk a Ket. módosításával, valamint a módosított Ket. és az ágazati törvények összehangolásával kapcsolatos feladatokban is.

A 2009. évi állami horgászjegyek, halászejegyek és egyéb szakmai okmányok, valamint a vadászejegyek, vadászati engedélyek, hivatásos vadász naplók és esküokmányok közbeszerzésével kapcsolatos teendőket elláttuk. A vadazonosító-jelek és a trófeabírálati érmek beszerzését kapcsolatos feladatot elvégeztük, az érmek, és a vadazonosítók leszállítására ez év első negyedévében kerül sor.

A mezei őrszolgálattal kapcsolatos koordinációs, statisztikai és jelentési feladatainkat elláttuk, rész vettünk a mezei őrszolgálattal kapcsolatos jogszabályok előkészítésében.

A mezőőrök szolgálati igazolványának és naplójának közbeszerzése megtörtént.

Feladatstruktúra korszerűsítésre tett javaslatok

Az Igazgatóság, áttekintve az elmúlt évi tevékenységét, kijelölte azokat az inaktívnak tartott feladatait, mely igazgatási szempontból nem volt jelentős, ezért azok megszüntetését, illetve átadását javasoltuk a feladat racionalizáció kapcsán. Ennek keretében javaslatot tettünk a mezőgazdasági utak állapotára, állapotfelmérésére vonatkozó feladatok és a halvédelmi bírság horgászati hatósági feladat jegyzői hatáskörbe történő átadására. Ugyancsak átadásra javasolt feladat a földkiadáshoz kapcsolódó feladatok lezárása, melyet a földhivatalok részére kívánunk átadni. A termőföld hasznosítási, illetve termőképesség fenntartási kötelezettség betartásának ellenőrzését szintén megszüntetendő feladatként jelöltük meg, mivel az MVH, a Földhivatal, illetve az MgSzH Növény-Talaj és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatósága is végez ilyen jellegű feladatokat. Javasoltuk a Területrendezési terv elkészítéséhez szükséges igazolások kiadásának törlését a mezőgazdasági területekből történő kivonásoknál, mivel szakhatósági igazolásunknak gyakorlatilag nincs kihatása a folyamatra.

Javaslatot tettünk arra, hogy a gázolaj támogatásnál jelenleg használt földhasználati lap vagy közhiteles nyilvántartás alapú támogatás helyett, a SAPS vagy SPS támogatás alapján igazolná le a felhasznált üzemanyagot, így pontosabban lehetne dokumentálni a munka elvégzését. Javaslatunkkal kapcsolatosan FVM munkacsoporton egyeztetés folyik.

A Vadászati és Halászati osztály által ellátott feladatok tekintetében 2008-ban új feladatként jelentkezett a mezei őrszolgálattal kapcsolatos tennivalók ellátása. Hatáskör, feladatleadás nem történt.

A Megyei Hivatalok Földművelésügyi Igazgatóságainak egységes ügyfélszolgálati tevékenysége érdekében hivatali ajánlást készítettünk a körzeti irodák szervezeti és működési szabályzatának elkészítéséhez az MgSzH Jogi és Igazgatási Főosztálya részére, mely alapján elkészítették a körzeti irodák szabályzatát.

IV. Erdészeti Igazgatóság

Az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóság és a megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságok fő tevékenysége a tervszerű és ellenőrzött erdőgazdálkodás biztosítása, melynek során az elmúlt évben az alábbi feladatokat látták el:

- Erdőleltár készítése az ország erdővel borított területére (évente a teljes erdőterület egy tizedének erdőleltára megújításra kerül);

2008-ban mintegy 213 ezer hektár erdőterületre készült körzeti erdőterv (azért előreláthatólag, mivel az ország és ezzel az erdészeti tervezési körzetek erőterülete a folyamatos erdőtelepítések miatt folyamatosan emelkedik), ez az erdőterület 15 körzetben és 14 állami erdészeti egységben található.

Az erdészeti szakigazgatás tevékenyen részt vett az országos és megyei területrendezési tervek készítésének folyamatában, valamint erdőfejlesztési tervek készítésében (Örség, Szigetköz).

Finiséhez érkezett az 2005-ben indult Phare fejlesztés, amit az ICP Forests előírásai alapján 1988 óta végzett erdővédelmi monitoring tevékenységek, az 1993 óta folyó növedékmérési rendszer, valamint az ERTI által végzett intenzív monitoring tevékenységek hatékonyabbá tétele érdekében indítottuk, és korszerű terepi eszközök beszerzését és használatukra kifejlesztett szoftverek fejlesztését célozta meg. Az eszközparkot a tavalyi évben használatba vettük.

- Az erdészeti igazgatás egyik legfontosabb feladatákként az erdőgazdálkodási tevékenységek szakmai és jogszabályi alapját garantáló körzeti erdőtervek készítése, melyeket a földművelésügyi miniszter hagy jóvá, és amelyek az egyes erdőgazdálkodók tevékenységéhez kötelezően elkészítendő erdőgazdasági üzemtervek alapjait képezik;

Tavaly 15db erdészeti tervezési körzetre készült körzeti erdőterv, 14 állami erdészetre pedig üzemterv. A magán erdőgazdálkodók számára készített üzemtervek száma mintegy 3.000 darab volt.

- Alap- és tematikus térképezés, mely magába foglalja a légi felvételek kiértékelését, a GPS és földi geodéziai méréseket;

Az ország teljes erdőterületére digitális erdészeti térképi adatbázis áll rendelkezésre. Az erdészeti szakemberek modern térképezési eszközöket, eljárásokat, szoftvereket használnak fel munkájuk során, mely tevékenységet az erdőterületekről készült légi felvételek is támogatják.

- Az Országos Erdőállomány Adattár kezelése, mely magába foglalja az éves aktualizálást és az adattári információk szolgáltatását;

Az MgSzH a Magyarország összes erdeinek csaknem naprakész adatait tartalmazó és kezelő Erdészeti Szakigazgatási Információs Rendszert működtet, melynek része:

- a digitális erdészeti térképbázis,
- az erdőgazdálkodói nyilvántartás,
- az erdőkre (általános adatok, termőhelyi adatok, faállományadatok, fakitermelési és erdősítési tervadatok), az erdőkben végzett tevékenységekre vonatkozó információk.

- A körzeti erdőtervek készítése mellett az erdészeti igazgatás másik legfontosabb feladatáént az erdőgazdálkodás felügyelete, mely magába foglalja
 - az éves erdőgazdálkodási tervek elfogadását;
 - az erdőkben folyó gazdálkodás (erdőművelési és fahasználati tevékenységek) ellenőrzését;

Tavaly közel 59.000 db erdőrészlet esetében történt meg az erdősítések műszaki átvételének elvégzése, jegyzőkönyvének elkészítése és feldolgozása, melyből közel 8.800 db az EU által társfinanszírozott erdőtelepítés.

Közel 29.000 db erdőrészletet érintett az elvégzett fahasználati munka átvétele és leszámolása.

- az erdészettel kapcsolatos finanszírozási és támogatási rendszer (nemzeti és Európai Unió) működtetését;

Az erdészeti szakigazgatás szakemberei tevékenyen részt vettek a készülő új erdőtörvény, valamint a támogatási rendeletek előkészítésében.

Folyamatos volt az NVT-s támogatások – MgTE, valamint a régi nemzeti támogatások kifuttatása (erdőfelújítás, erdészeti közcélú feladatok, erdőtelepítés).

Új támogatási jogcímek indultak be EMVA forrásból:

- Erdészeti potenciál helyreállítása,
- Ültetvénykorszerűsítés,
- Fás és lágy szárú energiaültetvények,
- Az adózók által a személyi jövedelemadó 1%-nak felajánlásából az „Az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok” kiemelt költségvetési előirányzat

2009. év első felében várható új támogatások:

- Nem mezőgazdasági földterület első erdősítése,
 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések,
 - Az erdő szerkezetátalakításához és az erdei közjóléti létesítmények megvalósításához nyújtandó támogatások,
 - Az erdő gazdasági értékének növelése,
 - Erdészeti infrastruktúra.
- Az erdők egészségi állapotának felmérését - a "Nagy távolságokra Ható Országhatárokon Átterjedő Légszennyezésre Vonatkozó Nemzetközi Egyezmény" (ICP Forests) keretein belül; az MGSZH tölti be a Nemzeti Koordinációs Központ szerepét;

Nagyterületi egészségi állapotfelmérés (EVH I)

2008-ban 1217 mintaponton történt felvétel, mely során 28168 faegyedet vizsgáltak. Az összes lombkárosítás – vagyis az asszimiláló felület vesztesége viszonyítva az adott termőhelyen ideálisnak tartott lombkoronához – alapján a minősített fák 43,6%-a tünetmentes („egészséges”), 38,1%-a gyengén károsodott, 11,9%-a közepesen károsodott, 3,5%-a erősen károsodott. Az elhalt fák aránya 3,0%.

¹ Az elhalt fák nem feltétlen értékelendők negatív jelenségként, hiszen az önszabályozásra képes erdei ökoszisztémákban fontos szerepet töltenek be (pl. életteret nyújtanak más élőlények számára).

Az erdők számára kedvezőbb időjárási körülményeknek köszönhetően 2008-ban az egészséges erdők aránya emelkedett, az erdőket ért „összes károsodás” mértéke a 2006. évhez képest a veszélyeztetett és a közepesen károsodott kárfokozatokban csökkent, az erősen károsodott és elhalt kategóriában pedig minimálisan nőtt.

Országos Erdőtűz Adattár

A csapadékban gazdagabb tavaszi és nyárelejei időjárásnak köszönhetően az erdőtüzek keletkezésének feltételei a tavalyi évben csak időszakosan és lokálisan álltak fent. Ennek köszönhető, hogy az erdészeti hatóság (Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal KP Erdészeti Igazgatóság) által az OKF-vel közösen működtetett Országos Erdőtűz Adattár (OETA) mindösszesen 384 hektár erdőtüzet regisztrált, ami jóval alatta maradt a 2007. évi értéknek (3471ha).

A szakigazgatás szakemberei tevékenyen részt vettek az új erdőtűzvédelmi rendelet megalkotásában (4/2008. (VIII.1.) ÖM).

Az erdőtüzek szempontjából tűzveszélyes besorolású megyékre elkészülnek a megyei erdőtűzvédelmi tervek.

Elkészült az erdőtűz-megelőzési kampány stratégia. Oktatási anyagok készültek iskolák és a szakma (erdész, tűzoltó) részére.

Nagyterületi növedékmérés (FNM)

Az 1993-ban elkezdett növedékvizsgálatok célja a hazai erdők valós növekedésének felmérése, a hagyományos, erdőrészletre alapozott erdőleltár ellenőrzése, tavaly≈1430 mintaponton.

Vadállomány okozta élőhely változás megfigyelő rendszer (VÉV)

A vadállomány okozta élőhely változás vizsgálatának keretében az erdei vadkár jellege és mértéke kerül tanulmányozásra, tavaly≈300 mintaponton.

- az erdészetre és az elsődleges faiparra vonatkozó statisztikai adatok begyűjtése és feldolgozása;
- információszolgáltatás az erdészeti erőforrások helyzetéről és fejlődéséről, mind a kormányzati szervek, mind a nagyközönség felé;

Miniszteri jelentés készült a 2007. évi erdőgazdálkodásáról. Összeállításra került a Magyarország erdőállományai statisztikai adatgyűjtemény, valamint elkészült a szélesebb társadalmi csoportokat megcélzó Erdővagyon, erdő és fagazdálkodás Magyarországon kiadvány. Újra kiadásra került a ***Magyar erdők. A magyar erdőgazdálkodás*** kiadvány.

- nemzetközi szervezetekkel (többek között FAO, ECE, OECD EUROSTAT stb.) való együttműködés;
- az - elsősorban magán - erdőtulajdonosok informálása (szakkiadványok-, közvetlen szaktanácsadás keretében), akik nagyon gyakran nem rendelkeznek erdészeti ismeretekkel;

Kommunikációs stratégia részeként az erdészeti szakigazgatás munkatársai tevékenyen részt vesznek az erdőgazdálkodók, erdőtulajdonosok, érdeklődő szakmai és társadalmi szervezetek, önszerveződések tájékoztatásában. Kitűnő a kapcsolat az erdészeti oktatási intézményekkel.

Az intézmény aktívan részt vett az Európai Erdők Hete rendezvénysorozaton.

- első- és másodfokú erdészeti hatósági feladatok.

2008-ban alig több mint 600 esetben kellett másodfokú erdészeti hatósági eljárást lefolytatni, ami, tekintetbe véve az elsőfokú ügyek hatalmas számát (≈ 50.000 db), az eljáró erdőfelügyelő kollégák szakmai hozzáértéséről és precizitásáról tanúskodik.

Erdészeti támogatások

Az erdészeti nemzeti támogatások közül a 102/2008. (VIII. 8.) FVM rendelet alapján az erdőfelújítás de minimis támogatására 2.524 db kérelem érkezett, az igazolt támogatás összege 852,7 millió Ft. A módosított 25/2004. (III.3.) FVM rendelet szerint az EU-csatlakozás előtt jóváhagyott erdőtelepítések támogatására 1.512 db kérelmet nyújtottak be, az igazolt támogatás összege 738,6 millió Ft. A 109/2008. (VIII. 27.) FVM rendeletben meghatározott erdészeti közcélú feladatok esetében a kérelmezők száma 384 db, igazolt támogatás 1.065 millió Ft. A 112/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet alapján az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok de minimis támogatására 77 pályázó összesen 121 db pályázati űrlapot nyújtott be; a jóváhagyott támogatás 349,5 millió Ft, az ellenőrzött kifizetési kérelmek száma 34 db. A 91/2007. (VIII. 23.) FVM rendelet áthúzódó feladatként 42 támogatási szerződés esetében 98 db kifizetési kérelem ellenőrzése zajlott le, a jóváhagyott kifizetés 50 millió Ft volt.

Az MVH-tól delegált feladatként végzett közösségi támogatások kezelésének feladatai között a 2008-ban benyújtott „Mezőgazdasági területek erdősítése” kérelmek száma 599 db, az érintett terület kb. 4.397,11 ha, továbbá a 2004-2006. évi támogatási határozatok alapján benyújtott kifizetési kérelmek száma 4.240 db volt. Az „Erdészeti potenciál helyreállítása” jogcímre két körben 95 db támogatási kérelem érkezett 3.197,77 ha-ra. A „Fás és az évelő, lágyszárú energiaültetvények telepítésére” ezidáig három benyújtási időszakban 128 támogatási kérelem érkezett 4.200,53 ha területen. Az ültetvénykorszerűsítésre 138 kérelmet fogadtunk be 2.156,2 ha-on.

Az EMVA és NVT „Mezőgazdaság területek erdősítése” kifizetési kérelmek alapján az MVH kockázatelemzés és véletlen kiválasztás módszerével kijelölte a helyszíni ellenőrzés alá vont erdőrészesleteket. Az ellenőrzés összesen 391 kifizetési kérelemre terjedt ki; a teljes listát tekintve az ellenőrzés 1.281 darab erdőrészesletet, azaz 6.720,42 hektár erdőtelepítést fedett le.

V. Agrobotanikai Központ

A szakmai tevékenység összefoglaló értékelése

Az Agrobotanikai Központ az éves munkatervében foglalt feladatokat a hazai és nemzetközi standard előírások betartásával végezte. A génbank gyűjtemény fejlesztése, a kétoldalú egyezmény keretében végzett hazai és romániai gyűjtések, a felújító vetések és tételleírások, valamint a tárolt tételek időszakos ellenőrző életképesség vizsgálata a feladatterv szerint történt. Az ABK elvégezte az Európai Génbank Együttműködési programból (ECPGR) adódó hazai feladatok ellátását és szakmai koordinációját, valamint az Európai Génbank Információs Rendszerben (EURISCO) adatok aktualizálását és karbantartását.

Jellemző mutatók, a szakmai működés értékelése

Az Agrobotanikai Központ génbank gyűjteménye 2008-ban 1161 új tétellel gyarapodott, melyből, 211 magcseréből, 950 gyűjtésből származott.

2008-ban 950 tétel származott gyűjtésből: 38 magyar gyűjtési helyről 390, míg 28 romániai (erdélyi) gyűjtési helyről 560 tétellel gazdagodott a gyűjtemény. Ezek 79 nemzetséghez tartozó 127 taxont képviselnek.

Magcsere keretében 1033 minta került átadásra, ezen belül 795 tételt hazai, míg 238 tételt külföldi felhasználók kaptak.

Az ABK gyűjteményeinek teljes tételszáma 88751. Az Aktív gyűjtemény idén 1250 tétellel gyarapodott, a tételek 315 nemzetség 996 fajtát képviselik. Az Aktív gyűjtemény 44%-át a gabonafélék teszik ki, de a maghüvelyesek és zöldségnövények részaránya is jelentős, 19- illetve 16%.

A Bázis gyűjtemény 105 új mintával gyarapodott, így jelenleg 11256 tételt tárolunk mínusz 20°C-on.

Az Országos Bázis Tárolóban az idei 126 tételes gyarapodás után 105 nemzetség 8479 tétele található, mely 14 hazai intézetből származik.

A Nemzeti Génbanki Adatbázisban 19 hazai intézet 17422 tételéről tárolunk standard passzport információt.

Az Európai Génbank Információs Rendszeren (EURISCO) keresztül elérhető Nemzeti Leltár rendszeresen frissítésére került. A FAO számára elkészítettük az élelmezési és mezőgazdasági célú genetikai erőforrások hazai helyzetét bemutató második országjelentést.

A tenyészkerti felszaporítások során összesen 3544 parcellán 2700 szántóföldi, és 500 zöldségnövény génbanki tétel került kivetésre. Az idegentermékenyülő fajoknál az elengedhetetlen, de ugyanakkor jelentős költség- és élőmunka igényű izolálási módszerek közül a kézi megporzást 4 faj 192 tételénél, míg a térbeli izolálás lehetőségeit 28 kultúrnövény csoport 472 tételénél alkalmaztuk. További 6 növényfaj 376 tételét vegetatív szaporítással tartottuk fenn. Az egyes tételek génbanki azonosítását szolgáló leíró vizsgálatok mellett 230 tételnél került sor részletes taxonómiai, illetve citológiai vizsgálatokra.

A FAO számára elkészítettük az élelmezési és mezőgazdasági célú genetikai erőforrások hazai helyzetét bemutató második ország-jelentést.

Bioversity ECPGR Európai Génbank együttműködési program keretében az ABK vezetője, illetve munkatársai a következő üléseken vettek részt:

Bioversity ECPGR Irányító Testületi ülés, Bosznia- Hercegovina; Gabonafélék munkacsoportülés, Törökország; Kabakos növények munkacsoportülés, Lengyelország.

Tárgyévben gondoskodtunk három ECP/GR Európai Központi Kultúrnövény Génbank Adatbázis aktualizálásáról és fenntartásáról.

Részvétel a RO-41/2007 számon jóváhagyott Magyar - Román TéT projektben, melynek célja a növényi génforrások genetikai diverzitásának felmérése és gyűjtése az Északkeleti Kárpátok és Békés régiókban.

Részt vettünk az újjáalakult Növényi Génbank Tanács munkájában és közreműködtünk a titkársági feladatok ellátásában.

Az alapfeladat ellátáson kívül a következő munkákban vettünk részt:

Befejeztük az FVM AI0704 számú: „Ritka és veszélyeztetett növényfajok és fajták felszaporítása, leírása, rekonstruálása.” pályázatát, valamint a 3 és fél éves NKFP csicsóka

(oligofruktóz fejlesztési) pályázatot. Részt vettünk a Life+ biodiverzitás pályázat előkészítésében és benyújtásában.

1. Az Agrobotanikai Központ gyűjteményeinek összefoglaló táblázata:

Gyűjtemény	Tételszám
Aktív	76 848
Bázis	11 286
In vitro	474
Tenyészkeri	143
Összesen	88 751

2. Az Aktív gyűjtemény megoszlása növényi hasznosítási csoportok szerint:

Hasznosítási csoport	Unikális tételek		Összes mintaszám	
	száma			
gabonafélék	20 321	44%	33 721	44%
maghüvelyesek	9 729	21%	14 350	19%
zöldségnövények	7 236	16%	12 535	16%
ipari növények	2 950	6%	6 216	8%
takarmánypillangósok	2 751	6%	4 946	6%
fűfélék	2 341	5%	3 255	4%
egyéb	1 254	3%	1 825	2%
Összesen:	46 582		76 848	

Szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítése

2008-ban folytatódott a génbanki tevékenységek FAO/IPGRI standard előírások és ajánlások szerinti korszerűsítése. A génbank anyag és információ áramlási rendszer részfeladatainak faj- és növénycsoport-specifikus fejlesztése és a Nemzeti Génbank Nyilvántartás aktualizálása szintén elkezdődött. Új feladatként jelentkezett a hazai génmegőrzési program újjászervezésével kapcsolatos szakmai koordináció biztosítása.

Szervezeti változások a területi hivatalok vonatkozásában

A 12/2008. (FVÉ 17.) FVM utasítás rendelkezett a területi szervek SZMSZ-ének módosításáról, mely alapján létrejött a független főigazgatói státusz. A főigazgató közvetlen irányítása alatt a Humánpolitikai és Jogi, valamint Gazdasági és Informatikai Önálló Osztály működik. A rendelkezés 2008. november 1-jén lépett hatályba, de a fenti szervezeti egységek tényleges működésüket 2009. elején kezdték meg.

Az intézkedés célja a funkcionális feladatok ellátása hatékonyságának növelése.

A belső vezetői információs rendszer működése

A felügyeleti szerv részére kötelezően, rendszeresen elkészített pénzügyi jelentések mellett az intézmény főbb pénzügyi működési paramétereit jellemző belső vezetői gyorsjelentések heti rendszerességgel készültek.

Az intézmény likviditási helyzetének figyelemmel kísérése céljából a gazdasági terület 2008. döntő részében havonta, a IV. negyedévben dekádonként aktualizált likviditási, illetve pénzforgalmi terveket nyújtott át a szakmai vezetés részére.

A rendszeres jelentéseket kiegészítették az egy-egy kiemelt témához (pl. megtakarítási intézkedések bevezetése) kapcsolódó elemző anyagok.

A pénzügyi vezetői értekezletek heti rendszerességgel valósultak meg.

II. A 2008. évi költségvetés végrehajtásának összefoglalása

Az előirányzatok alakulásának főbb tételei

A 2008. évi előirányzat-gazdálkodásban a feszültséget az előző évhez hasonlóan a személyi juttatások keretének alacsony szintje jelentette.

A 2007-ben biztosított évközi pótelőirányzatoknak csak egy része lett beépítve a bázisba szerkezeti változásként, ezért 2008-ban is szükség volt fejezeti kiegészítésre, illetve a támogatás értékű bevételek döntő részének személyi juttatásokra történő saját hatáskörű módosítására.

A 2007. és 2008. évi eredeti, illetve módosított előirányzatok, valamint teljesítések főbb csoportonkénti összehasonlítását az 1/a. és 1/b. mellékletek tartalmazzák.

Az előirányzatok változásának tételes bemutatását a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Összefoglalva:

Eredeti előirányzat összesen:	32.733 millió Ft
Módosított előirányzat összesen:	45.788 millió Ft
Előirányzat-változás éves szinten:	13.055 millió Ft
Változásból:	
– kormányzati intézkedések miatt:	3.219 millió Ft
– szakmai célfeladatok és pályázatok miatt:	7.713 millió Ft
– működési feszültségek enyhítése miatt:	1.436 millió Ft
– állatszállítási bevétel kiesés kompenzálása miatt:	687 millió Ft

Kormányzati intézkedés keretében került sor a 13. havi illetmény 2008-ra áthúzódó részének finanszírozására, a keresetkiegészítés biztosítására, az illetményfejlesztés, illetve a 2007-ről áthúzó létszámcsökkentés pénzügyi fedezetének biztosítására, az előrehozott öregségi nyugdíjjal kapcsolatos kifizetésekre, a Prémium Évek Program, a pályakezdő ösztöndíjasok foglalkoztatásának finanszírozására, a dolgozói teljesítmények elismerésének központi támogatására. Év közben sor került a 2007-ben átvett ÁNTSZ és OÉTI szakemberek foglalkoztatása többletkiadásainak 2008. évi elismerésére is.

A Hivatal pénzügyi helyzetét (egyben előirányzat-hiányát) jelentősen javította a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által az EMVA TS keret terhére megvalósuló, illetve delegált feladatok finanszírozására a 2007. évi teljesítésekhez kapcsolódva átutalt 1.515 millió, illetve a 2008. évi szerződésekre biztosított 2.748 millió Ft forrás.

A működési feszültségeket enyhítette a személyi juttatások előirányzatának kiegészítésére jóváhagyott 396 millió Ft, a két részletben (350, illetve 150 millió Ft) biztosított 500 millió Ft-os forrás-kiegészítés, illetve a TÉR finanszírozásához fejezeti hozzájárulásként folyósított 540 millió Ft.

Személyi juttatások, munkaadókat terhelő járulék és engedélyezett létszám kiemelt előirányzatok alakulása

A személyi juttatások előirányzata 2008. év végére közel 50%-kal emelkedett.

	adatok ezer Ft-ban
Eredeti előirányzat	15 581 500
Módosított előirányzat	23 808 571
Teljesítés	23 385 497
Teljesítés a módosított előirányzat %-ában	98,2 %
Fel nem használt előirányzat	423 074

Az MgSzH eredeti személyi juttatások előirányzata a bruttó besorolás szerinti illetmények fedezetét sem biztosította 100%-ban. Az előirányzatok évközi korrekciói lehetővé tették a törvény által előírt munkáltatói fizetési kötelezettségek teljesítésén túl a közszolgálati szabályzat szerint adható juttatások közül az önkéntes nyugdíj- és egészségpénztári tagdíjak támogatását, üdülési hozzájárulás fizetését, egyéb szociális támogatások folyósítását, illetve kis értékű ajándékutalványok biztosítását.

Év végén jutalmazásra is lehetőség nyílt. A kifizetett bruttó jutalom összege 1.502.848 eFt volt.

	8 órasra átszámított létszámadat
Eredeti előirányzat	4 791
Módosított előirányzat	4 895
Teljesítés (átl. stat. áll. létszám)	5 037

Az engedélyezett létszámban érvényesítve lett az ÁNTSZ és OÉTI-től átvett 104 fő foglalkoztatása. A létszámváltozáshoz kapcsolódó kiadási és bevételi előirányzatok rendezése tárgyévben, két ütemben megtörtént.

Az átlagilletmény 2008-ban 251.984 Ft/fő/hó volt. Ez 7,7%-kal magasabb, mint a 2007. évi 237.063 Ft-os összeg. Az emelkedésben jelentős szerepe van az 5%-os illetményemelés hatásának.

A munkaadókat terhelő járulékokkal kapcsolatos 2008. évi főbb adatok a következők:

	adatok ezer Ft-ban
Eredeti előirányzat	4 935 800
Módosított előirányzat	7 254 448
Teljesítés	6 889 661
Teljesítés a módosított előirányzat %-ában	95,0 %
Fel nem használt előirányzat	364 787

A jogcím előirányzatának felhasználása nem követi teljes mértékben a személyi juttatások alakulását, tekintettel a járulék-vonzattal nem járó béren felüli juttatások folyósítására.

A személyi juttatásokkal, illetve munkaadókat terhelő járulékokkal kapcsolatos támogatási pótelőirányzatok elszámolását a 3. sz. mellékletben mutatjuk be.

A dologi kiadások kiemelt előirányzat alakulása

A dologi kiadásokra fordítható előirányzat összességében biztosította a szakterületek feladatai ellátásának fedezetét.

A dologi kiadások 2008. évi teljesítése mintegy 2%-kal volt magasabb 2008-ban, mint a beszámolási évet megelőző időszakban. 2008. I. félévben 5.964.168 ezer Ft dologi kiadás teljesült, mely az egész éves forgalom mintegy 51%-a.

A dologi kiadásokkal kapcsolatos összefoglalás:

	adatok ezer Ft-ban
Eredeti előirányzat	11 228 200
Módosított előirányzat	12 660 219
Teljesítés	11 770 218
Teljesítés a módosított előirányzat %-ában	93,0 %
Fel nem használt előirányzat	890 001

A dologi kiadások teljesítésének főbb jogcímei és azok részaránya a kiemelt előirányzaton belül:

Készletbeszerzés:	2.300.452 eFt	19,5%
Kommunikációs szolgáltatások:	1.709.069 eFt	14,5%
Szolgáltatási kiadások:	3.843.908 eFt	32,6%
Vásárolt közszolgáltatások:	136.547 eFt	1,2%
ÁFA:	2.099.377 eFt	17,8%
Egyéb dologi kiadások:	548.241 eFt	4,7%
Kiküldetés:	709.990 eFt	6,0%
Különféle költségvetési befizetések:	27.782 eFt	0,2%
Adók, díjak, befizetések	394.852 eFt	3,5%

A kiadások mérséklése érdekében 2008. II. félévben célzott megtakarítási intézkedéseket hoztak az intézmények, melyek többnyire eredményesek voltak, de a többletfeladatok kiadásnövelő hatása miatt a bázishoz viszonyítva nominális értékben csökkenés nem mutatható ki.

A dologi kiadásokkal kapcsolatos, támogatással fedezett pótelőirányzatok elszámolását a 3. sz. mellékletben mutatjuk be.

A felhalmozási kiadások jogcímeinek alakulása

Felhalmozási kiadások előirányzatának alakulását a következő összefoglalás mutatja:

	adatok ezer Ft-ban		
	int. beruházás	felújítás	összesen
Eredeti előirányzat	987 500	0	987 500
Módosított előirányzat	1 365 192	70 000	1 435 192
Teljesítés	675 473	49 897	725 370
Teljesítés a módosított előirányzat %-ában	49,5 %	71,3 %	50,5 %
Fel nem használt előirányzat	689 719	20 103	709 822

I. Felújítás

A felújítási keret teljes egészében a megyei hivataloknál került felhasználásra. Az összeg a megyék igényének is csak a töredékét fedezte. Nemcsak a hibamegelőző javításra nem volt lehetőség, de az épületek állagmegóvása, a műszerek, gépek, berendezések meghibásodás utáni javítása is komoly problémákat okozott. A kárelhárítás gyakran a dologi költségkeretből történt. A központban csak karbantartási munkák végzésére volt lehetőség.

Nagyobb felújítási munkák a Fővárosi és Pest Megyei MgSzH Lehel úti épületén (42.305 eFt), továbbá Pásztón (1.973 eFt), Székesfehérváron (vegyifülke felújítás (2.208 eFt) és Szekszárdon (épület felújítás 3.411 eFt) történtek.

II. Beruházás

Fejlesztési szempontból a 2008. év a korábbi évnél is nehezebb volt. Előirányzat ugyan rendelkezésre állt, de annak háttérét ingatlaneladásból kellett volna megteremteni, ami viszont 2008-ban teljesen leállt. Miután az esetleg értékesített ingatlanok (kis értékű ingatlanok lettek csak év elején eladva) után a bevétel már nem a MgSzH-t illette, összevont megyei elhelyezésre vonatkozó projektek fedezetére kívántuk a felesleges ingatlanvagyonot bevonni, azonban 2008-ban egyik projektünk sem jutott el még a megvalósítási stádiumba.

A szűkös költségvetés miatt a fejlesztések halasztva lettek, jelentős beruházás csak év végén történt, amikor feladatfinanszírozási forrásokat kaptunk, valamint a Hivatal pénzügyi helyzete is javult, így mód nyílt jelentősebb informatikai fejlesztésre.

II. 1. Beruházás a 2007. évi maradvány terhére – keret: 43,3 millió Ft

A keret maradéktalanul felhasználásra került.

A központban a keretből 27 225 Eft beruházás valósult meg, melyből a legjelentősebb tételek: informatikai fejlesztés az Erdészeti Igazgatóságon 8,7 millió Ft, Állatgyógyászati Termékek Igazgatóságán 3,5 millió Ft, ügyviteli rendszer licenzdíja 4 millió Ft, továbbá gépkocsi vásárlás 6 millió Ft.

A megyék 16 019 Eft-ot költöttek, melyből a legjelentősebbek: bútóvásárlás 7,1 millió Ft, - Somogy, gépkocsi 3 millió Ft – Bács, számítástechnika 3,1 millió Ft - Szolnok Megyei MgSzH.

II. 2. Feladatfinanszírozási keretek

Összesen 16 szám alatt futottak feladatfinanszírozások, amiket a megyék külön keretekre bontása miatt 44 külön tételből kellett megvalósítani. Az összes keret 290,1 millió Ft volt, amelyből a beruházás 221,1 millió Ft-ot tett ki. A beruházási keretek egy Forest Focus pályázat kivételével 2008. évben kifizetésre kerültek, 4,9 millió Ft értékű beruházási számla csúszott át 2009-re. Az összes kifizetés december hónapban történt (december 11-31. időszakban), ami megfeszített figyelmet igényelt.

A beruházási tételekből 166,7 millió Ft-ot a számítástechnika tett ki, ami döntően hardver, azaz számítógépek monitorok, laptopok és különböző teljesítményű nyomtatók beszerzését jelentette.

Műszerek vásárlására 20,8 millió Ft-ot fordítottunk, melyből az ÉTBI 6,8 millió Ft, az ÁDI 4,6 millió Ft, az ÁTI pedig 4,4 millió Ft keretet kapott.

Mezőgazdasági gépeket 14,5 millió Ft-ért szereztünk be, melyeket a Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság kapott.

Építésre 11,3 millió Ft-ot használtunk fel, ebből Miskolcon 2 igazgatóság összevonása (8,8 millió Ft), míg Egerben a kazánház átalakítása valósult meg.

A Központban a beléptető rendszer 8,5 millió Ft-ba került.

II. 3. Pályázatok – 8 pályázat – teljesítés 63 214 Eft

Parlagfű keretből 40 218 EFt-ot használtunk fel beruházásra, melyből a Központ 14 048 EFt, míg a megyék 26 170 EFt értékű számítástechnikai eszközt szereztek be.

A bor minőségellenőrzési feladatra 10 170 EFt-ot költöttünk, melyből 4 628 EFt volt a műszer, berendezés, míg a többi informatikai eszköz. Az I. félévben átutalt bor forgalombahozatali járulék terhére elszámolt beruházási összeg 6.918 eFt volt.

Az Erdészeti Igazgatóságok a KVVVM pályázatra 7 447 EFt, míg az EMMRE – Field Map pályázatra 3 434 EFt értékű informatikai eszközt kaptak.

II. 4. Beruházás támogatásból és saját forrásból – felhasználás: 347,9 millió Ft

A keretből a Központban 296,8 millió Ft került felhasználásra. Informatikai beszerzés 210,8 millió Ft értékben történt, melyből 119,3 millió Ft volt a szoftver és 91,5 millió Ft a hardver értéke.

Műszereket, berendezéseket 51,2 millió Ft értékben vásároltunk, ebből az Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság 22,5 millió Ft-tal, a Borminősítő Igazgatóság 7,5 millió Ft-tal, az Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság 5,8 millió Ft-tal, az Állatgyógyászati Termékek Igazgatóság pedig 2,4 millió Ft-tal részesedett.

Mezőgazdasági gépeket, berendezéseket, eszközöket 34,8 millió Ft értékben szereztünk be a Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóságra.

A Megyei Hivatalok kerete 51,1 millió Ft volt, amelyből a legjelentősebb tételek: labor kialakítás 13,7 millió Ft – Bács, fertőtlenítő kocsi 9,8 millió Ft – Békés, gépkocsi 5,3 millió Ft – Hajdú és 3,9 millió Ft – Pest, bútor 5,5 millió Ft – Pest és 4,7 millió Ft – Somogy Megyei MgSzH.

Mindegyik felhalmozási keretre, de különösen az informatikai keretekre igaz, hogy az eszközöket általában a Központban vettük állományba, amelyek 2009-ben jelentős részben a megyékhez lehelyezésre kerülnek.

Beruházásra és felújításra összesen **725,4** millió Ft-ot használtunk fel.

III. Beruházás átmeneti támogatási programokból

2008. évben 1 175,7 millió Ft-ot tett ki az átmeneti támogatási programokból finanszírozott beruházásokkal kapcsolatban az FVM által átadott befektetett eszközök értéke.

III 1. Az állategészségügy adminisztratív kapacitásának növelése -

száma: HU 2004/016-689-06-01-11.

104 millió Ft értékű szoftverfejlesztés történt az Állattenyésztési Igazgatóság részére.

III. 2. Az új Forest Focus szabályozás bevezetése –

száma: HU 2004/016-689-01-02-02.

80 millió Ft értékben valósult meg az erdőtűz információs rendszer kifejlesztése az Erdészeti Igazgatóságon.

3,4 millió Ft értékben szerver és egyéb informatikai eszköz beszerzése történt meg.

III. 3. Agrár-környezetgazdálkodási információs rendszer informatikai fejlesztése – száma: 2004/016-689-01-01-02.

A Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezetvédelmi Igazgatóságra került 120,2 millió Ft értékű szoftver beszerzésre.

III. 4. Az élelmiszerbiztonsági intézményi háttér fejlesztése -

száma: HU 2005/017-520-01-01. Összes felhasználás: 868 millió Ft.

Az adatfeldolgozó és információs rendszer kapacitásának megerősítésére 193,8 millió Ft-ot fordítottunk az Élelmiszerlánc-biztonsági Elnökhelyetteshez tartozó szakterületeken.

A Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezetvédelmi Igazgatóság DNS analizáló rendszere, továbbá annak informatikai kiegészítése 24,2 millió Ft-ba került.

Az Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóságon 49 millió Ft értékű számítástechnikai fejlesztés valósult meg.

A program legnagyobb része az Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóságon realizálódott, ahol a Mester utcai laboratóriumba 492,2 millió Ft, a Remény utcai laborba 95,3 millió Ft, a Radiokémiai laborba pedig 4,5 millió Ft értékű műszer került beszerzésre. Az igazgatóságon 9 millió Ft értékű informatikai beruházás is történt.

A 4 átmeneti támogatási keretből megvalósult beruházás összértéke **1 175,7** millió Ft.

A bevételek alakulása

A szakterületek szerteágazó tevékenységének és az intézmény nagyságának köszönhetően MgSzH-nak rendkívül összetett a bevételi szerkezete.

A 2008. évi költségvetési törvény szerint a kiadások finanszírozását az intézménynek mintegy 41%-ban kellett működési – hatósági, illetve szolgáltatási – bevételből finanszíroznia. Az intézmény működési bevételeinek realizálásában döntő szerepet játszó (annak mintegy 76%-át adó) élelmiszerlánc-biztonsági szakterületek főleg az év második felében realizálják tevékenységük eredményét, így az év első felében a működési bevételek az időarányos teljesítéstől elmaradtak.

Működési bevételek megoszlása	adatok ezer Ft-ban					Összesen
	Hatósági bev.	ebből: ig.szolg.díj	Egyéb saját bev.	ebből: szolgáltatások	Áfa	
2008. I. félév	5 349 916	4 718 016	1 051 198	774 360	218 538	6 619 652
2008. II. félév	6 010 057	5 030 500	1 260 971	875 396	275 676	7 546 704
Összesen	11 359 973	9 748 516	2 312 169	1 649 756	494 214	14 166 356
<i>I.f.év megoszl.</i>	<i>47,1%</i>	<i>48,4%</i>	<i>45,5%</i>	<i>46,9%</i>	<i>44,2%</i>	<i>46,7%</i>
<i>II. f.év megoszl.</i>	<i>52,9%</i>	<i>51,6%</i>	<i>54,5%</i>	<i>53,1%</i>	<i>55,8%</i>	<i>53,3%</i>

A költségvetési támogatás teljesítési adata mintegy 28%-kal magasabb, mint az eredeti előirányzat.

A módosítások döntő része (3.219 millió Ft) központi intézkedések eredményeképpen valósult meg. 2008-ban támogatás finanszírozta az egyes állatszállítási feladatok elmaradt díjbevitelével kapcsolatos kompenzációt (552 millió Ft) is.

A támogatás értékű bevételekben és az átvett pénzeszközök között kiemelt tétel az MVH-tól az EMVA TS és delegált feladatok finanszírozására átvett 4.263 millió Ft, az egyes állatbetegségek felszámolásának és megfigyelésének támogatásáról szóló 95/2008. sz. FVM rendelet alapján a 2008. évi kiadások ellentételezésére MVH-n keresztül lehívott 604 millió Ft, illetve az EU-térítésként szintén állategészségügyi mentesítési programokkal kapcsolatban jóváírt 484 millió Ft.

A pénzforgalmi bevételek összetételét az alábbi táblázatok foglalják össze.

	működési bev.	kv-i tám.	tám.ért.bev.	átvett p.eszk.	maradv.átv.	adatok ezer Ft-ban	
						értékes.bev.	összesen
Eredeti előir.	13 562 000	16 416 600	500 000	0	0	2 254 400	32 733 000
Mód. Előir.	13 759 961	20 999 523	7 220 488	745 602	581 749	2 254 400	45 561 723
Teljesítés	14 166 356	20 999 523	7 273 717	367 285	474 879	26 452	43 308 212
Telj. %	103,0%	100,0%	100,7%	49,3%	81,6%	1,2%	95,1%
Telj. megoszl.	32,7%	48,5%	16,8%	0,8%	1,1%	0,1%	

A több jogcímen decemberben befolyó jelentős nagyságú bevétel lehetővé tette azt is, hogy az év végi szállítói állomány a 2007. december 31-i állapothoz viszonyítva jelentősen lecsökkenjen.

Követelések alakulása, behajtási problémák

A követelések behajtásával kapcsolatban 2008-ban jelentős erőfeszítések történtek, amely főként MgSzH Központot érintette.

Az egyenlegközlő-levelek kiküldésével a rendezetlen tételek beazonosítása megtörténhetett.

A kisösszegűnek nem minősülő követelésekre fizetési meghagyásos eljárást indítottunk mintegy 90 millió Ft értékben. Ennek eredményessége mintegy 30%-os volt.

Jogerős fizetési meghagyások alapján azon adósok ellen, akik bankszámlával rendelkeztek (illetve gazdasági társaságoknál minden esetben), inkasszót nyújtottunk be.

A követelések állománya a 2007. évi záró értékéhez viszonyítva 1.490.712 eFt-tal csökkent. Ezen belül

- a vevők állománya 54.996 eFt-tal csökkent,
- az adósok állománya 94.740 eFt-tal nőtt,
- az egyéb követelések állománya 1.530.456 eFt-tal csökkent.

Az adósok és vevők állományának összesített értéke 2008. december 31-én 2.088.942 ezer Ft volt, melyből a 2008. évben keletkezett számlák bekerülési értéke 1.775.200 ezer Ft-ot tett ki. 2007. december 31-én az előbbi érték 2.049.198 ezer Ft volt, melyből a 2007. évi nyitott követelés elérte a 1.740.882 ezer Ft-ot.

A fenti adatokból látható, hogy mindkét évben a teljes kinnlévőség mintegy 85%-a képződött a tárgyévben keletkezett tételekből.

Az egyéb követelések 1,5 milliárd Ft-os csökkenése az MVH felé leszámlázott, a 2007. december 31-i állományban lévő tételek 2008. évi pénzügyi teljesítése miatt következett be.

A követelések alakulásáról készített táblázatot a 4. sz. melléklet tartalmazza.

A 2007. évi előirányzat-maradvány felhasználása

	adatok ezer Ft-ban
Dologi kiadások	79 718
Műk. c. pénzeszköz-átadások	48 158
Intézményi beruházás	43 244
Felhalm. c. pénzeszköz-átadások	11 832
Előző évi maradvány átadása	43 032
MINDÖSSZESEN	225 984

A maradványt terhelte az intézmények 2007-ben esedékessé vált, de pénzügyileg nem teljesített üzemeltetési és fenntartási kiadásainak egy része.

2008-ra húzódott át a 2007 végén elindított fejlesztéseknek (gépjárműbeszerzés, informatikai fejlesztés) egy kisebb része.

3 kiemelt előirányzaton összesen 103 millió Ft-ot tettek ki a 2007. december 31-én tovább nem utalt, de 2008-ban rendezett erdészeti támogatások kedvezményezetteknek továbbított, illetve a minisztériumba visszautalt összegei.

A 2008. évi előirányzat-maradvány keletkezésének körülményei

Az intézményhálózat számára a tárca által előírt 200 millió Ft-os maradványtartási kötelezettségét MgSzH mintegy 177 millió Ft-ra teljesítette, melynek főbb jogcímei közötti megoszlása a következő:

	adatok ezer Ft-ban
Személy juttatás	20 700
Munkaadókat terhelő járulék	5 019
Dologi kiadások	146 626
Intézményi beruházás	1 534
Felújítás	3 600
MINDÖSSZESEN	177 479

Személyi juttatásként az összkormányzati projektben résztvevő munkatársak premizálásának finanszírozására kapott forrás áthúzódó felhasználása, illetve egyéb juttatások és díjak 2009-re áthúzódó kifizetése szerepel.

Dologi kiadásként a szállítói állomány részét képező, üzemeltetéshez, fenntartáshoz kapcsolódó tételek áthúzódó kifizetését vettük figyelembe.

A felhalmozási kiadások elektromos kapu kialakításához, illetve motorblokk felújításához kapcsolódnak.

III. Egyebek

A gazdálkodás és vagyonváltozás összefüggései

MgSzH 2008. évi mérlegének főösszege 36.739 millió Ft-ról 34.817 millió Ft-ra csökkent. A közel 1.922 millió Ft-os csökkenésben szerepet játszó tényezők:

- a befektetett eszközöknél a megvalósított beruházások és felújítás értéknövekménye nem pótolta az eszközök értékének tárgyévi csökkenését. Itt a csökkenés 241 millió Ft-ot tett ki.
- az MVH-val szembeni kinnlévőség rendeződése miatt a követelések állományának csökkenése 1.491 millió Ft.
- a pénzeszközök állománya 2008. dec. 31-én 323 millió Ft-tal kevesebb, mint a megelőző év ugyanazon időpontjában. A maradványtartási kötelezettség szem előtt tartása miatt az előirányzat-felhasználási keretszámla egyenlege az előző év adatának csaknem 50%-a lett.

Vagyonhasznosítás

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal jelentős darabszámú bérbevett ingatlannal rendelkezik, melyet főleg a megyei hivataloknál lévő ügyfélszolgálatok eredményeznek. Hivatali szinten 2008. év december 31-ei fordulónappal 383 db ingatlant bérlünk, melyből kedvezményesen 192 db-ot használunk.

A bérbe adott ingatlanok száma 181 db, melynek részét képezik a szolgálati lakások, a szakmai munkát végző, de bérbeadással működtetett fajtakísérleti állomások, valamint a vállalkozóknak bérbeadott állattenyésztő telepek, garázsok, valamint egyéb ingatlanok is. Az ingatlan bérbeadása a Hivatalnak részben bevételt hoz, részben az üresen álló ingatlanok hasznosítását is megoldja. A bérbevett ingatlanok darabszáma az egy helyre történő összevonások miatt éven belül is változott.

2008. év első negyedévével – az ingatlanok értékesítése helyett - projekt szemléletben az FVM felügyeleti szervünkön keresztül, annak útján folyamatos tárgyalások folynak az MNV Zrt-vel, az MgSzH szervezeti egységeinek koncentráltabb elhelyezéséről, amely hosszú távon biztosítja a helyi államigazgatási hivatalok költséghatékony működését.

2008. évben a felhalmozási és tőke jellegű bevételek realizált bevétele 26.452 ezer Ft, mely összeg tartalmazza az MgSzH által értékesített szolgálati lakás ingatlanok összegeit, valamint az MgSzH részére feleslegessé váló gépek, berendezések, járművek értékeit, valamint lakástörlesztések befizetéseit is.

Lakásépítés, -vásárlás, -felújítás munkáltatói támogatására fordított kiadások alakulása

Lakáscélú munkáltatói kölcsönre címen 39 fő részesült támogatásban. A folyósított összeg 30.000 eFt volt, az 1 főre jutó átlagos összeg így 769 e Ft volt.

A fenti cél pénzforgalmi lebonyolítására szolgáló OTP-s számlák tárgyévi záróegyenlege 25%-os növekedést mutat az egy évvel korábbi állapothoz viszonyítva, mely a kölcsönök kiutalásának mértékét meghaladó törlesztések nagyságával magyarázható.

Letéti számla állományváltozása

Az erdészeti célú be- és kifizetések kezelésére szolgáló letéti számla állományának változása:

nyitó:	8.484 eFt
bevétel (+):	3.900 eFt
kiadás (-):	3.496 eFt
záró:	8.888 eFt

Az erdőfelújítási kötelezettségekhez kapcsolódóan a be- illetve kifizetések egyaránt 2-2 főt érintettek.

A kincstári finanszírozás tapasztalatai

A nettó finanszírozási rendszer alkalmazása átalakította az intézmény havi likviditása biztosításának kezelését. A közterhek hó 20-i levonása után maradó költségvetési támogatás mellé a saját források időbeni realizálása a bérfizetés biztonságának elengedhetetlen feltétele lett.

A kincstári információszolgáltatás (havi információs táblák rendelkezésre bocsátása, Eadat rendszer működtetése) rendben történik. A különféle adatlapok körében megkezdett elektronikus beküldés kiterjesztése az intézményi előirányzatok módosítására elősegítene a gördülékenyebb ügyintézkést.

A feladatfinanszírozás körébe vont előirányzatok terhére benyújtott megbízások teljesítése 2008. végén is zökkenőmentesen ment végbe. Az információs rendszer fejlesztése ezen a területen a fejezet által kezdeményezett és a kincstár által végrehajtott előirányzat-módosítások egyértelmű beazonosítását segíthetné elő.

Egyéb, fent nem részletezett szempontok

Az intézmény vezetése célul tűzte ki a díjtételek MgSzH szintű harmonizációját. Az előkészítési feladatok 2008-ban megkezdődtek.

MgSzH gazdasági társaságban nem rendelkezik részesedéssel, társadalmi szervezetnek 2008. évben közvetlenül nem nyújtott támogatást.

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem végez.

Budapest, 2009. április 20.

Lukács László
elnök

Kolozsvári Ákos
elnökhelyettes

Az intézmény szakmai felügyeletét ellátó főosztály záradéka:

Az intézmény 2008. évi költségvetési előirányzataival és létszámával összefüggésben jóváhagyott feladatainak szakmai teljesítését a szöveges beszámoló figyelembevételével:

- Jóváhagyom.
- Nem hagyom jóvá, ezért céll ellenőrzés lefolytatását kezdeményezem.

Dátum:

Dr. Nagy Márta
főosztályvezető

FVM Intézményfelügyeleti és
Vagyongazdálkodási Főosztály